

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Lenka Brunclíková

**Ochrana průmyslových práv na označení a
mezinárodní právo**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.

Katedra: Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 18. prosince 2019

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 134 933 znaků včetně mezer.

Lenka Brunclíková

V Praze dne 18. prosince 2019

Ráda bych tímto poděkovala JUDr. Tomáši Dobřichovskému, Ph.D. za jeho čas, který mé diplomové práci věnoval, a za cenné rady a připomínky.

Dále bych také chtěla poděkovat své rodině a všem, kteří mě při psaní této diplomové práce podporovali.

Obsah

Úvod	1
1. Historický vývoj průmyslových práv na označení	3
1.1. Vývoj od prvních civilizací po Rakousko – Uhersko	3
1.2. Rakousko – Uhersko	4
1.3. Československo a Česká republika	5
1.3.1. Vývoj ochranných známek	5
1.3.2. Vývoj označení původu a zeměpisných označení	6
2. Mezinárodní dohody	8
2.1. Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví	8
2.2. Madridská dohoda o mezinárodním zápisu ochranných známek	11
2.3. Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek	14
2.4. Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu	15
2.5. TRIPS	17
3. Obecná charakteristika ochranných známek	19
3.1. Pojem ochranné známky	19
3.2. Druhy ochranných známek	20
3.2.1. Tradiční ochranné známky	20
3.2.2. Netradiční ochranné známky	22
3.3. Funkce ochranné známky	24
3.4. Novela zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách	24
3.4.1. Označení, která mohou tvořit ochrannou známku	25
3.4.2. Shodné ochranné známky	25
3.4.3. Certifikační ochranné známky	26
3.4.4. Zhodnocení Novely ZOZ	27
4. Obecná charakteristika označení původu a zeměpisných označení	28
4.1. Pojem označení původu a zeměpisných označení	28
4.2. Funkce označení původu a zeměpisných označení	29
4.3. Rozdíl mezi ochrannou známkou a označením původu a zeměpisným označením	30
5. Postup od podání přihlášky po zápis ochranné známky	31
5.1. Národní postup	31
5.1.1. Podání přihlášky	31
5.1.2. Formální průzkum přihlášky	32

5.1.3. Věcný průzkum přihlášky	33
5.1.4. Připomínky a námitky k zápisu ochranné známky	33
5.1.5. Zápis, doba platnosti, obnova ochranné známky	34
5.2. Mezinárodní postup	34
5.2.1. Podání žádosti u ÚPV	35
5.2.2. Řízení u Mezinárodního úřadu WIPO	36
5.2.3. Doba platnosti, obnova ochranné známky, závislost na národním zápisu	37
5.3. Postup podle práva Evropská unie	37
5.3.1. Podání přihlášky	37
5.3.2. Průzkum přihlášky a rešeršní zpráva	38
5.3.3. Připomínky a námitky k zápisu ochranné známky	39
5.3.4. Zápis, doba platnosti, obnova ochranné známky	40
5.4. Zhodnocení	40
6. Postup od podání žádosti po zápis označení původu nebo zeměpisného označení	41
6.1. Národní postup	41
6.1.1. Podání žádosti o zápis	41
6.1.2. Řízení o žádosti	42
6.1.3. Zápis OP/ZO do rejstříku	43
6.2. Mezinárodní postup	43
6.2.1. Podání žádosti o zápis	43
6.2.2. Řízení o žádosti	44
6.2.3. Zápis OP/ZO do rejstříku	44
6.3. Postup podle práva Evropské unie	45
6.3.1. Podání žádosti o zápis	45
6.3.2. Řízení o žádosti	45
6.3.3. Zápis OP/ZO do rejstříku	46
7. Mezinárodní organizace	47
7.1. World Intellectual Property Organization	47
7.2. World Trade Organization	50
Závěr	54
Seznam použitých zkratk	56
Seznam použitých zdrojů	58
Abstrakt	63
Abstract	64

Úvod

Tématem předmětné diplomové práce je Ochrana průmyslových práv na označení a mezinárodní právo. Dle mého názoru jde o téma aktuální, neboť již dnes vysoký význam těchto průmyslových práv na označení stále roste. Vždyť často nejcennější na celé společnosti, která uvádí své výrobky na dnešní velmi konkurenční trh, jsou právě průmyslová práva, která dokáží přesvědčit zákazníka, aby si daný výrobek či službu koupil.

Průmyslová práva na označení nejsou již omezena pouze územím určitého státu. Jen při představě například ochranné známky „Apple“ či „Coca-Cola“ je zřejmé, že tyto ochranné známky se šíří daleko za hranice státu svého původu. To s sebou přináší potřebu určité mezinárodní spolupráce, neboť toto přeshraniční rozšíření znamená nejenom výhody, ale také určité nevýhody v podobě zvýšené možnosti porušování těchto práv na označení. Jejich ochrana může být účinná jen za předpokladu, že spolu státy budou spolupracovat skrze různé mezinárodní dohody, jež jsou členy.

Právo průmyslového vlastnictví je mi blízké i díky tomu, že se s ním setkávám v advokátní kanceláři, kde momentálně pracuji na studentské pozici. Vzhledem k tomu, že klientela je často zahraniční, získávám praktické zkušenosti nejen z národní úpravy práva průmyslového vlastnictví, ale také z úpravy zahraniční. Z tohoto důvodu jsem se také rozhodla pro toto téma své diplomové práce.

Cílem této práce je analyzovat právní úpravu, zejména úpravu mezinárodní, kdy bude věnován široký prostor jak mezinárodním dohodám, tak i mezinárodním institucím a jejich rozhodovací praxi. Nicméně dle mého názoru je třeba objasnit také samotný pojem průmyslových práv na označení, jejich funkce a jejich vzájemné odlišení. V neposlední řadě si myslím, že je vhodné se také v krátkosti věnovat poměrně aktuální novele zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, jež navazuje na právo Evropské unie a která přinesla do českého právního řádu plno významných změn. Ačkoliv tato popsána problematika není vyloženě mezinárodní, ráda bych jí z výše uvedeného důvodu také věnovala, byť krátkou v poměru s problematikou mezinárodní, část ze své diplomové práce.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola je zaměřena na historii průmyslových práv na označení. Myslím, že je důležité alespoň v krátkosti zmínit vývoj těchto práv, aby bylo možné vidět, jak tyto práva postupně získávala na důležitosti.

Druhá kapitola se následně zabývá jednotlivými nejdůležitějšími mezinárodními dohodami, které průmyslová práva na označení upravují. Je vysvětlen jejich vznik, uvedeny

jejich případné revize a dále i smluvní země těchto mezinárodních dohod. Důraz je však zejména kladen na pochopení jejich významu pro současnou praxi.

Ve třetí kapitole se věnuji obecné charakteristice ochranných známek, kdy vysvětluji, co vůbec ochranná známka je, jaké jsou druhy ochranných známek a jaké jsou její funkce. Zároveň zde reaguji na výše zmíněnou novelu zákona o ochranných známkách.

Čtvrtá kapitola se týká označení původu a zeměpisných označení. Opět se zde zaměřuji na jejich charakteristiku a funkce a dále také rozebírám rozdíly mezi ochrannou známkou a právě označením původu/zeměpisným označením.

Pátá a šestá kapitola se věnují celému postupu od podání přihlášky, či žádosti o zápis v případě označení původu/zeměpisných označení, po zápis do příslušného rejstříku. Uvádím zde jak postupy národní, tak evropské a samozřejmě s ohledem na téma diplomové práce zejména postupy mezinárodní. Myslím si, že tyto dvě kapitoly jsou velmi důležité, neboť splnění všech zákonných podmínek, které v kapitolách analyzuji, vede k úspěšnému zápisu, a tím tedy i získání ochrany a z ní plynoucích dalších práv vlastníka dané ochranné známky či označení původu/zeměpisného označení.

Sedmá a zároveň poslední kapitola následně řeší mezinárodní organizace, zejména dvě nejdůležitější, a to Světovou organizaci duševního vlastnictví a Světovou obchodní organizaci, kdy se vyjadřuje k podmínkám jejich vzniku, hlavním orgánům a jejich významu. Jelikož tyto instituce jsou nadány také určitou rozhodovací pravomocí, snažila jsem se vysvětlit, jak toto rozhodování funguje a uvést nedávno rozhodnuté mezinárodní případy.

Z důvodu omezeného rozsahu diplomové práce si nekladu za cíl analyzovat veškerou právní úpravu průmyslových práv na označení, nýbrž mým cílem je poskytnout přehledný exkurs do této právní problematiky. Při psaní diplomové práce jsem se snažila vycházet ze zdrojů, které mi přišly svým obsahem přínosné a zajímavé, ať už to byly knihy, články z různých oficiálních právních portálů (E-pravo či Právní prostor), informace přímo z oficiálních webových stránek mezinárodních institucí nebo judikatura soudů či jiná rozhodnutí příslušných organizací.

1. Historický vývoj průmyslových práv na označení

1.1. Vývoj od prvních civilizací po Rakousko – Uhersko

Historie původu výrobků sahá až do období prvních civilizací, kdy však nejde ještě hovořit o ochranných známkách, ale spíše o různých primitivních značkách, které měly význam náboženský či kultovní. Skutečné předchůdce ochranných známek bychom našli v pravěku, kdy lidé označovali své cihlářské, keramické či kožené výrobky jistými označeními, jejichž účelem bylo odlišit produkty od produktů jiných výrobců. Nejčastějšími označeními byly různé značky, písmena, iniciály či obrazové symboly. Jelikož v této době i zvířata sehrávala velmi důležitou hospodářskou roli, jejich majitelé je opatřovali vypalovanými označeními.¹

Pokud bychom se podívali také do starého Říma, i zde institut ochranných známek existoval a dokonce se mu dostalo také právní ochrany.

Rozšíření používání značek nastalo zejména za dob feudalismu, kdy existovaly značky v podobě šlechtických erbů. Tyto označení se poté používaly na veškerý majetek šlechtických rodů a z důvodu neexistence omezení užívání těchto značek začali jednotliví řemeslníci značky užívat pro označení svých produktů také.

V novověku poté začalo docházet k častější směně zboží mezi různými oblastmi a začala také hromadná výroba. S rozvojem cechů, v nichž se soustřeďovali řemeslníci z nejrůznějších oborů, pak začalo docházet k hospodářské soutěži mezi jejich skupinami a jednotlivými řemeslníky. Z tohoto důvodu můžeme v této době spatřovat hlavní smysl používání znaků, které byly charakteristické pro jednotlivé cechy, a to ten, že společnost začala rozlišovat výrobky jednoho cechu nebo řemeslníka od výrobků jiných cechů a řemeslníků. Cechy však neposkytovaly jen ochranu pro své členy, ale také dohlížely na kvalitu vyráběného zboží a stanovovaly svým členům přísná pravidla. V případě nedodržení kvality označovaného zboží nebo zneužití značky byli řemeslníci trestáni.²

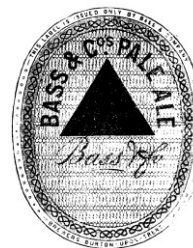
Velký rozvoj v ochranných známkách poté nastává v druhé polovině 19. století, kdy dochází k obrovskému rozvoji výroby, vznikají nové technologie a manufaktury.³ Z malovýroby se stává velkovýroba, vedle trhu národního se rozvíjí trh mezinárodní. Toto vše má za následek to, že se výrobci snaží své zboží čím dál více odlišit a poskytnout svému označení odpovídající

¹ JAKL, Ladislav a Václav JANSÁ. *Úvod do systému právní ochrany průmyslového vlastnictví*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010., s. 25. ISBN 978-80-86855-65-3.

² JAKL, Ladislav a Václav JANSÁ. *Úvod do systému právní ochrany průmyslového vlastnictví*. opak. cit. s. 25 - 26

³ Mezi nejpokrokovější země v té době patřily zejména Spojené státy americké, Anglie, Francie, Německo a Rakousko. Právní regulace v oblasti označování zboží v té době byla založena zpravidla na rozhodování soudů.

ochranu. Výrobci mají snahu své výrobky a značky mezi veřejností propagovat a dále usilují o to, aby jejich zboží zákazníci žádali podle značky. Tím, že své označení chrání proti zneužívání ze strany třetích osob registrací, zde můžeme hovořit o tom, že se z tohoto označení stává skutečná ochranná známka, která požívá odpovídající právní ochrany. Ve vyspělých státech dokonce vznikají právní úpravy v podobě zákonů na ochranu ochranných známek. Jako příklady zahraničních ochranných známek v těchto raných začátcích lze pro ilustraci uvést německou ochrannou známku z roku 1875 „Schwan-Stabilo“, či britskou ochrannou známku z roku 1876 „Bass Pale Ale“.

1.2. Rakousko – Uhersko

V době rakousko – uherské monarchie vzniká první právní předpis upravující známkové právo také v českých zemích. Tímto předpisem je zákon na ochranu průmyslových známek a jiných označení, vydaný císařským patentem č. 230 dne 7. prosince 1858, který vstoupil v platnost dne 1. ledna 1859. Necelý rok po jeho platnosti byla zapsána i první česká ochranná známka „Pilsner Bier“.⁴

Patent č. 230 byl následně novelizován zákonem č. 19, o ochraně známek ze dne 6. ledna 1890. Ze zápisu tento zákon vyloučil taková znamení na zboží, která dle § 3 tohoto zákona „obsahují jedině obrazy Císaře Pána a členů císařské rodiny, záležitosti toliko v státních nebo jiných veřejných znacích, v číslech, v písmenech nebo ve slovech, kterých vůbec užívá se k označení určitých druhů zboží v obchodě nebo která obsahují nemravné a pohoršení vzbuzující, nebo jinak

⁴ Ochranné známky a jejich historický vývoj. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-04-10] Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/ochranne-znamky-a-jejich-historicky-vyvoj-72318.html>

veřejnému pořádku se přičící vyobrazení (...)“. V tomtéž roce byl také zřízen ústřední známkový rejstřík. Jak stanovuje i nynější známkoprávní úprava, tak i v této době bylo trvání doby ochrany ochranné známky stanoveno na 10 let, s možností obnovy zápisu.⁵ Vlastník zapsané ochranné známky se v případě porušení jeho práv mohl dovolávat přečinu neoprávněného užívání, za který bylo možné uložit peněžitou pokutu nebo odsouzení do vězení od 3 měsíců až do 1 roku. Ochranu mimo jiné zajišťoval také trestní zákoník.

1.3. Československo a Česká republika

1.3.1. Vývoj ochranných známek

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 bylo zapotřebí, aby byla dříve platná rakouská právní úprava, včetně právní úpravy práv na označení, převzata také do nově vzniklého státu. Toto bylo provedeno zákonem č. 469 a č. 471 z roku 1919 a zákonem č. 261 z roku 1921. Tímto převzetím byla zachována právní ochrana označení a také kontinuita známkových práv. Podmínkou zachování práv bylo, že tato práva musela být ve stanovené lhůtě přihlášena u příslušné obchodní a živnostenské komory.⁶ Novelizace této stávající právní úpravy je obsažena v zákoně č. 27/1933 Sb. z roku 1932. Následována poté byla vládním nařízením č. 30/1933 Sb. z. a n., o dokladech, kterých jest třeba k průkazu prioritního práva při přihláškách známek, a vládním nařízením č. 204/1933 Sb. z. a n., o otiscích a štočcích ochranných známek.⁷ Touto novelizací začal platit například zákaz užívání úřední, zkušební, záruční nebo puncovní značky. Dále byla upravena ochrana znaků svrchovanosti a uplatňování prioritního práva.

Již však po 1. světové válce byl v Československu založen zákonem č. 305/1919 Sb. z roku 1919 Patentní úřad a Patentní soud. V tomto samém roce přistoupilo také Československo k Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví a k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu továrních a obchodních známek.⁸ Tímto krokem vyjádřilo Československo své stanovisko ohledně významu mezinárodní spolupráce v oblasti průmyslového vlastnictví.⁹ Řízení o ochranných známkách probíhalo až do 1. ledna 1950 před obchodními a živnostenskými

⁵ JAKL, Ladislav. *Ochranné známky a označení původu*. 2. dopl. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2002., s. 11. ISBN 80-7282-017-6.

⁶ JAKL, Ladislav. *Ochranné známky a označení původu*. opak. cit. s. 11

⁷ Nová právní úprava ochranných známek. In *pravniradce.ihned.cz* [online]. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://pravniradce.ihned.cz/c1-14010510-nova-pravni-uprava-ochrannych-znamek>

⁸ Jednotlivým mezinárodním smlouvám bude věnován prostor v kapitole druhé.

⁹ JAKL, Ladislav. *Národní, mezinárodní a regionální systémy ochrany průmyslového vlastnictví*. Třetí, upravené a rozšířené vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. s. 12, ISBN 978-80-87956-43-4

komorami či před ministerstvem průmyslu. Na Nejvyšší soud poté směřovala odvolání.¹⁰ Původní přejatá rakouská právní úprava trvala až do roku 1952, kdy byl vydán zákon č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách. Avšak z důvodu toho, že v této době panoval v Československu komunistický režim a ekonomika byla řízena centrálně a postrádala jakékoliv prvky tržního hospodářství a soukromého vlastnictví, tak ochranná známka ztratila svůj veškerý význam. Vlivem krátkodobého i dlouhodobého plánování byl výrobcům zajištěn odbyt bez toho, aby museli vyvíjet jakékoliv úsilí. „*Ochranná známka za socialismu nemohla totiž chránit pouze svého majitele. Proklamovaným cílem socialistické výroby nebyl pouze zisk, ale co nejúplnější uspokojování hmotných a kulturních potřeb všech členů této společnosti. Tomuto cíli byla podřízena i instituce ochranné známky.*“¹¹ Nicméně díky tomu, že Československo zůstalo i v této době členem mnoha mezinárodních dohod v oblasti průmyslových práv, určitá úroveň ochrany známkových práv byla i v této době zachována. Zákon č. 174/1988 Sb., o ochranných známkách nahradil původní zákon o ochranných známkách a zohlednil nově vznikající hospodářské vztahy a také mezinárodní vývoj v oblasti ochrany duševního vlastnictví. Jelikož však i tento nový zákon v sobě obsahoval některé prvky z dob direktivního řízení národního hospodářství, byla připravována novela, která však v důsledku změn roku 1993 nebyla realizována. Nového zákona se již samostatná Česká republika dočkala v roce 1995, kdy byl přijat zákon č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách. V roce 2003 byl vydán zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů, který je platný dodnes. Poslední jeho novelizací byl zákon č. 286/2018 Sb. účinný od 1. ledna 2019, který transponuje do českého právního řádu Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (dále jen „**Směrnice**“).

1.3.2. Vývoj označení původu a zeměpisných označení

Jelikož není mnoho zmínek o vzdálenější historii označení původu a zeměpisných označení, budu se vývoji těchto označení věnovat od této doby, tedy od vzniku samostatného Československa a následně České republiky.¹²

¹⁰ ÚPV: Historie. In upv.cz [online]. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://upv.cz/cs/upv/zakladni-informace/historie.html>

¹¹ LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Práva na označení: obchodní jméno, ochranné známky, označení původu výrobku*. Praha: Orac, 1997. Edice komentovaných předpisů., s. 40-41. ISBN 80-901938-3-8.

¹² Před tímto obdobím byl roku 1769 vydán patent o úředním pečetění chmele a roku 1865 vstoupil v platnost zákon č. 45, který přiznával právo ochrany zahraničním výrobcům a který měl zlepšit podmínky pro obchodování v Habsburské monarchii – viz. ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. Praha: Wolters Kluwer, 2018., s. 167. ISBN 978-80-7598-139-4.

Jak již bylo napsáno u ochranných známek, po vzniku Československa byla převzata dosavadní rakouská právní úprava, nicméně toto převzetí bylo pouze prozatímní. Prvním československým zákonem o označení původu zboží byl zákon č. 5/1924 Sb. z. an., o označování původu zboží, jehož účelem bylo bránit proti nesprávnému označování zboží. Tento zákon byl následně zrušen zákonem č. 111/1927 Sb. z. an., o ochraně proti nekalé soutěži, který přikazoval soutěžitelům, aby se zdrželi všeho, co by mohlo v hospodářském styku poškodit oprávněného uživatele označení původu na základě rozporu s dobrými mravy.

V tuto dobu byly také uzavírány některé bilaterální dohody. První z nich byla s Rakouskem v roce 1921, kdy šlo o poskytnutí vzájemné ochrany pro označení původu vín, pálených nápojů a původu piva. Poté následovala Československo-portugalská obchodní dohoda, kde byla uznána příslušnost označení vína Porto a Madeira pouze pro vína, která byla sklizena v daných portugalských oblastech. Československo se v této dohodě zavázalo k tomu, že bude stíhat toto případné zneužití označení vín a Portugalsko slíbilo stejný postup ohledně Plzeňského piva. Mezi další dohody patřily dále například dohoda se Švýcarskem či Francií (chránící československý chmel a švýcarské resp. francouzské sýry).

Poté následoval zákon č. 159/1973 Sb., o ochraně označení původu, který byl doplněn vyhláškou č. 160/1973 Sb., o řízení ve věcech označení původu výrobků. Následně došlo k uzavření dalších bilaterálních smluv mezi Rakouskem či Portugalskem. V roce 2002 byl pak přijat zákon č. 452/2011, o ochraně označení původu a zeměpisných označení, ve znění pozdějších předpisů, který platí dodnes.

Se vstupem České republiky do Evropské unie byly uzavřené bilaterální dohody s dalšími členy Evropské unie zneplatněny, jelikož pravomoci členských států z těchto dohod přešly do pravomoci kompetentních orgánů Evropské unie. Pouze u označení nezemědělských produktů zůstaly bilaterální dohody v platnosti.¹³

¹³ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. Praha: Wolters Kluwer, 2018., s. 167 – 169. ISBN 978-80-7598-139-4.

2. Mezinárodní dohody

V 19. století dochází k prudkému vzestupu industrializace a otevření celosvětových trhů. Užívání ochranných známek podnikateli roste, jednotlivé státy zakládají své vlastní úřady pro jejich zápis. Jsou představovány nové právní předpisy napříč zeměmi, které stanovují podmínky, které ochranné známky musejí splňovat, a zavádějí rejstříky ochranných známek. Nicméně fakt, že neexistovala jednotná úprava mezi zeměmi, způsobovala situace, kdy přihlášku k ochraně práva bylo nutné podávat vždy jednotlivě v každém státě a naplnit příslušné požadavky lišící se stát od státu. Právo průmyslového vlastnictví spočívalo na zásadě teritoriality, tedy na zásadě, kdy průmyslová práva byla chráněna pouze na území státu přihlášení. Z tohoto důvodu začínají jednotlivé státy mezi sebou uzavírat různé dvoustranné dohody na ochranu průmyslového vlastnictví. Nicméně se i tak ukázalo, že určitá harmonizace právních předpisů jednotlivých zemí by byla velmi přínosná. Mezinárodní výstava vynálezů, která se konala v roce 1873 ve Vídni, byla počátkem jednání o sjednocení právních úprav.

2.1. Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, uzavřená dne 20. března 1883 v Paříži, byla první multilaterální mezinárodní dohodou v oblasti průmyslových práv (dále jen „**Pařížská úmluva**“). Pařížská úmluva se vztahuje na průmyslové vlastnictví v nejširším slova smyslu, kdy obsahuje právní úpravu vynálezů, továrních a obchodních známek, známek služeb, obchodních jmen, užitných vzorů, průmyslových vzorů nebo modelů, označení původu a zeměpisných označení. Úmluva také obsahuje ustanovení na potlačování nekalé soutěže.

Pařížská úmluva se vztahuje zejména na tři základní oblasti, a to na **princip národního zacházení, právo přednosti a společná pravidla**.¹⁴ U první ze zmíněných oblastí jde o to, že každá ze smluvních zemí Pařížské úmluvy musí v oblasti průmyslového vlastnictví poskytnout stejnou míru ochrany a výhod příslušníkům z dalších smluvních zemí, kterou poskytuje svým vlastním příslušníkům. Příslušníci smluvních zemí budou tedy požívat stejné ochrany jako státní příslušníci vlastního státu a stejných právních prostředků proti jakémukoliv porušování jejich práv za předpokladu, že splní podmínky a formality, které ukládají předpisy příslušníkům

¹⁴ WIPO: Summary of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (1883). In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/summary_paris.html

vlastního státu.¹⁵ Dále Pařížská úmluva přiznává stejná práva i příslušníkům zemí, které sice nejsou smluvními stranami, ale mají na území některé ze smluvních zemí bydliště nebo skutečné průmyslové nebo obchodní závody.¹⁶

Druhá z hlavních oblastí, které Pařížská úmluva upravuje, je právo přednosti. Jde o princip, který stanoví požívání prioritního práva v dalších smluvních zemích v případě, že příslušník smluvní země řádně podá žádost o tovární nebo obchodní známku (dále Pařížská úmluva toto právo přiznává také pro žádost o patent na vynález, o užitný vzor a o průmyslový vzor nebo model) v jedné ze smluvních zemí. Toto právo tedy znamená, že na základě řádné první žádosti (za řádnou přihlášku se považuje přihláška, která splňuje předepsané náležitosti podle národního zákonodárství každé smluvní země, či která splňuje požadavky podle dvoustranných nebo vícestranných smluv, uzavřených mezi několika smluvními zeměmi) podané v jedné ze smluvních zemí může žadatel ve lhůtě 6 měsíců (12 měsíců platí pro patenty na vynálezy a užitné vzory) uplatnit právo přednosti při podání přihlášky v kterékoliv z dalších smluvních zemí. Tato následná žádost v další smluvní zemi bude považována za podanou ve stejný den jako první žádost. Jinými slovy, bude mít prioritu nad žádostmi podanými jinými osobami během uvedené 6 měsíční lhůty pro stejnou ochrannou známku. Dále platí, že přihláška, která požívá právo přednosti, podaná v některé z ostatních smluvních zemí, nepozbyde tohoto práva před uplynutím lhůty ani v případě, že v jiné ze smluvních zemí dojde například k prodeji zboží nesoucím na sobě tuto ochrannou známku.¹⁷ Jednou z velkých praktických výhod práva přednosti je, že od žadatelů o ochranu ve více zemích se nepožaduje, aby předložili všechny své přihlášky ve stejnou dobu, ale mají 6 měsíců, aby se rozhodli, v jakých smluvních zemích chtějí svou ochrannou známku zapsat a chránit.¹⁸

Poslední ze tří hlavních oblastí jsou společná pravidla, kdy se zaměřím pouze na společná pravidla pro ochranné známky a označení původu/zeměpisná označení. Článek 6 Pařížské úmluvy stanovuje, že podmínky přihlášky a zápisu továrních a obchodních známek stanoví každá ze smluvních zemí sama svým národním zákonodárstvím, tedy tyto podmínky nepodléhají společné úpravě, ale Pařížská úmluva přenechává tuto úlohu jednotlivým státům. Podle těchto článků nemůže být ochranná známka, přihlášená příslušníkem smluvní země v kterékoliv jiné smluvní zemi, odmítnuta nebo zrušena z důvodu, že nebyla přihlášená, zapsána nebo obnovena

¹⁵ Článek 2 Pařížské úmluvy

¹⁶ Článek 3 Pařížské úmluvy

¹⁷ Článek 4 Pařížské úmluvy

¹⁸ K právu přednosti viz také podkapitola 5.1.1.

WIPO: Summary of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (1883). In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-20]. Dostupné z https://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/summary_paris.html

v zemi původu. Znamka řádně zapsaná v některé ze smluvních zemí se tedy pokládá za nezávislou na známkách, které byly zapsány v jiných smluvních zemích včetně země původu.

Pařížská úmluva založila ochranu tzv. všeobecně známých ochranných známek a dále zamezila, aby se užívalo jako ochranných známek erbů, vlajek či jiných znaků státní svrchovanosti, úředních zkušebních, puncovních a záručních značek. Vlastník všeobecně známé ochranné známky může žádat odmítnutí zápisu stejné nebo podobné známky v jakékoli smluvní zemi a Pařížská úmluva mu rovněž umožňuje žádat výmaz již zapsané stejné nebo podobné ochranné známky během prvních 5 let ode dne zápisu do příslušného národního rejstříku.¹⁹ Bylo také stanoveno, že každá ochranná známka řádně zapsaná v zemi původu bude přihlášená a chráněna v ostatních unijních zemích v podobě, v jaké je zapsána v zemi původu (tzv. ochranná známka „telle - quelle“). Ochranné známky mohou být odmítnuty k zápisu nebo zrušeny jen z taxativně vymezených důvodů, a to z důvodů spočívajících v právech třetích osob, nedostatečné rozlišovací způsobilosti, rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem, nebo pokud jsou způsobilé klamat veřejnost. Smluvní země jsou dále podle Pařížské úmluvy povinny zajistit vhodné zákonné prostředky, aby zabránily nedovolenému označování výrobků ochrannou známkou. Smluvní země jsou zavázány k zabavení každého takové výrobku při dovozu dle legislativy každé příslušné smluvní země. Pokud zabavení při dovozu zákonodárství určité smluvní země nedovoluje, je zabavení nahrazeno zákazem dovozu nebo zabavením ve vnitrozemí. V případě, že by zákonodárství nepřipouštělo ani jedno z výše uvedených opatření, následovala by ochrana pomocí žalob a prostředků, které ve stejných případech jsou oprávněni využít vlastní státní příslušníci.²⁰

Pařížská úmluva jako první mnohostranná úmluva upravuje také označení původu a zeměpisná označení. Avšak tato úprava je velmi úzká a nerozlišuje mezi údajem o provenienci zboží a zeměpisným označením. Článek 1 odst. 2 Pařížské úmluvy pouze zahrnuje „*údaje o provenienci zboží nebo označení jeho původu*“, aniž by pojmy blíže specifikoval. Článek 10 Pařížské úmluvy potom zmiňuje zabavení zboží při falešném označení původu výrobku nebo totožnosti výrobce, továrníka nebo obchodníka. Dále její článek 10 bis odst. 3 zakazuje „*údaje nebo tvrzení, jejichž užívání při provozu obchodu by bylo s to uvádět veřejnost v omyl o vlastnosti, způsobu výroby, charakteristice, způsobilosti k použití nebo o množství zboží*“.²¹

¹⁹ HART, Tina, Simon CLARK a Linda FAZZANI. *Intellectual property law*. 6th ed. Basingstoke [u.a.]: Palgrave Macmillan, 2013. Palgrave Macmillan law masters., s. 90. ISBN 978-0-230-36653-4

²⁰ SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis, 2006. Studijní texty., s. 157. ISBN 80-86920-08-9.

²¹ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. Praha: Leges, 2016. Teoretik., s. 62. ISBN 978-80-7502-187-8.

Pařížská úmluva byla již několikrát revidována, a to v Bruselu v roce 1900, ve Washingtonu v roce 1911, v Haagu v roce 1925, v Londýně v roce 1934, v Lisabonu v roce 1958 a konečně ve Stockholmu v roce 1967. Změněna byla v roce 1979. Do českého právního řádu je Pařížská úmluva promítnuta vyhláškou č. 64/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 81/1985 Sb. Celkově k dnešnímu datu Pařížskou úmluvu podepsalo 177 států (včetně všech států Evropské unie) a dohromady tak tvoří tzv. Unii na ochranu průmyslového vlastnictví, která je spravována Světovou organizací duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organization, dále jen „WIPO“).²²

2.2. Madridská dohoda o mezinárodním zápisu ochranných známek

Madridská dohoda o mezinárodním zápisu ochranných známek byla podepsána 14. dubna 1891 a řadí se mezi další významné dohody v oblasti práva duševního vlastnictví (dále jen „**Madridská dohoda**“). Madridská dohoda byla sjednána v rámci Pařížské úmluvy a členy mohou být pouze smluvní země Pařížské úmluvy.²³

Dne 27. června 1989 na konferenci v Madridu byl uzavřen Protokol k Madridské dohodě (dále jen „**Protokol**“). Protokol a Madridská dohoda představují zcela samostatné dokumenty, které fungují odděleně, kdy si Protokol klade za cíl udělat z Madridského systému pružnější a s domácí legislativou více kompatibilní celek. Protokol umožňuje státům, které nejsou smluvními stranami Madridské dohody, stát se členy alespoň Protokolu.

Madridský systém velmi zjednodušil přihlašování ochranných známek, kdy umožňuje, aby příslušníci smluvních zemí svoji ochrannou známku přihlásili v ostatních smluvních zemích pouze jednou jedinou přihláškou, kterou je třeba podat u Mezinárodního úřadu WIPO sídlícího v Ženevě. Přihláška se podává prostřednictvím národního úřadu země původu (v České republice skrze Úřad průmyslového vlastnictví).²⁴ Vlastník ochranné známky tak nemusí jednotlivě vyplňovat několik přihlášek v každé zemi, ve které chce svoji známku přihlásit, což by zajisté představovalo nejen časovou a finanční zátěž (místo jednoho poplatku by bylo třeba platit

²² WIPO: Contracting Parties to Paris Convention. In wipo.int [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=2

²³ Jedná se o úmluvu ve smyslu čl. 15 Pařížské úmluvy, který stanoví, že „Unijní země si navzájem vyhrazují právo sjednávat odděleně mezi sebou zvláštní dohody na ochranu průmyslového vlastnictví, pokud takové dohody neodporují ustanovením této Úmluvy“.

²⁴ SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. opak. cit. s. 158

poplatky v každé zemi), ale také nemalé problémy s jazykovou bariérou či potřebou znalosti místní legislativy ohledně ochranných známek.²⁵

Madridská dohoda v čl. 3 odst. 2 také požaduje, aby přihlašovatel uvedl výrobky nebo služby, pro které chce ochranu uplatnit, a dále odpovídající třídu podle Niceské dohody o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely registrace známek. Tímto postupem a po splnění všech dalších podmínek podle Madridské dohody získá přihlašovatel ochranu ve všech smluvních zemích po dobu 20 let s možností obnovy pokaždé na dalších 20 let. Nicméně aby mu byla takto poskytnuta ochrana, je třeba nejdříve registrovat známku u svého národního úřadu. Toto však prolamuje Protokol, který shodně s Madridskou dohodou požaduje uvedení přihlašovaných výrobků a služeb a dále jejich zařazení do tříd, nicméně ve svém čl. 2 odst. 2 umožňuje podat mezinárodní přihlášku již na základě základní podané přihlášky ochranné známky. Doba platnosti takto provedeného mezinárodního zápisu je poté Protokolem stanovena na 10 let s možností obnovy na dalších 10 let. Přihlašování je tedy jednodušší, jelikož přihlašovatel postačuje svou přihlášku ochranné známky podat u národního úřadu a **není již vyžadován předchozí zápis národní ochranné známky**. Takovýto mezinárodní zápis je však závislý na následném provedení zápisu ochranné známky u národního úřadu. Pokud by nedošlo k zápisu známky a řízení o přihlášce by bylo zamítnuto či zastaveno, byl by tento mezinárodní zápis v mezinárodním rejstříku u Mezinárodního úřadu WIPO zrušen. Ovšem pokud by byl zápis zamítnut nebo zrušen jen pro část seznamu přihlašovaných výrobků nebo služeb, byl by mezinárodní zápis zrušen jen do té míry, která odpovídá této části seznamu a pro zbývající část by byl ponechán v platnosti.²⁶

Jak již bylo řečeno výše, žádost o mezinárodní zápis se podává prostřednictvím národního úřadu země původu. Jakmile Mezinárodní úřad WIPO tuto žádost obdrží, provede kontrolu, zda je žádost v souladu s Madridskou dohodou a Protokolem. Tato kontrola je omezena pouze na formální záležitosti včetně klasifikace a srozumitelnosti přihlašovaných výrobků a/nebo služeb. Pokud žádost vyhovuje podmínkám, Mezinárodní úřad WIPO zveřejní ochrannou známku v databázi mezinárodních ochranných známek a tuto skutečnost dále oznámí národním úřadům smluvních zemí, ve kterých chce přihlašovatel své ochranné známce poskytnout ochranu.²⁷ Od této doby je zapsaná ochranná známka v každé smluvní zemi chráněna tak, jako kdyby tam byla přímo přihlášená. O záležitostech týkajících se splnění podmínek pro ochranu či případné kolize

²⁵ K mezinárodnímu postupu viz také podkapitola 5.2.

²⁶ ÚPV: Mezinárodní ochranná známka – obecné informace. In upv.cz [online]. [cit. 2019-09-25]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/ochranna-znamky/prihlasovani-do-zahranici/mezinarodni-ochranna-znamka/moz-obecne-informace.html>

²⁷ Tato databáze obsahuje jak platné mezinárodní známky zapsané podle Madridského systému, tak i již v uplynulých 6 měsících zaniklé ochranné známky.

ochranné známky s jinou již zapsanou známkou na území určité smluvní země rozhoduje národní úřad každé smluvní země na základě národní legislativy.²⁸ V případě, že některá ze smluvních zemí zjistí skutečnost, která brání zápisu, může do 1 roku od data oznámení mezinárodního zápisu odmítnout ochranu známce, která byla přihlášena v této zemi. Jestliže jde o smluvní zemi Protokolu, potom je přípustně, aby byla tato lhůta prodloužena na 18 měsíců.²⁹

Mezinárodní zápis je po dobu 5 let od data jeho provedení závislý na existenci zápisu téže ochranné známky v zemi původu. Jestliže tedy dojde k zániku ochranné známky v zemi původu, následkem bude také zánik mezinárodního zápisu v mezinárodním rejstříku.³⁰ Pokud dojde k uvedené situaci, může vlastník ochranné známky ve lhůtě 3 měsíců od data zrušení požádat o přeměnu mezinárodního zápisu na jednotlivé národní přihlášky známek ve smluvních zemích, které vyznačí. K této přeměně jsou oprávněny národní úřady jednotlivých států, které uznají datum mezinárodního zápisu ochranné známky jako datum podání národní přihlášky.³¹

Ve stejném roce jako Madridská dohoda, tj. roku 1891, byla také sjednána **Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží**. Jelikož je tato dohoda mnohem méně významná než Madridská dohoda, a budu jí tak věnovat jen krátký odstavec, vkládám ji do této podkapitoly. Tato dohoda nedefinuje údaj o zemi nebo místě původu zboží. „*Je ho tedy třeba vykládat široce, jednak jako prostý údaj o původu zboží, tedy informaci o místě jeho produkce, tak i označení původu vypovídající o vlastnostech výrobku (tj. dnešní zeměpisné označení)*.“³² Z důvodu, že dohoda spočívá spíše v ochraně spotřebitele či má význam pro celní orgány, nelze ji tak považovat za příliš účinný nástroj ochrany pro jednotlivé výrobce.³³ Účinnější nástroj ochrany bude představovat níže uvedená Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu.

Stejně jako Pařížská úmluva byla i Madridská dohoda několikrát revidována. Stalo se tak v Bruselu v roce 1900, ve Washingtonu v roce 1911, v Haagu v roce 1925, v Londýně v roce 1934, v Nice v roce 1957 a ve Stockholmu v roce 1967. Změněna byla opět stejně jako Pařížská úmluva v roce 1979. Do našeho právního řádu je potom promítnuta vyhláškou č. 65/1975 Sb., ve

²⁸ WIPO: Summary of the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks (1891) and the Protocol Relating to that Agreement (1989). In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-25] Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/registration/madrid/summary_madrid_marks.html

²⁹ Zde je třeba upozornit na skutečnost, že v případě, že členský stát je členem jak Madridské dohody, tak Protokolu, potom se na něj použila lhůta 1 roku.

³⁰ SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. opak. cit. s. 159 – 160

³¹ ÚPV: Mezinárodní ochranná známka: obecné informace. In upv.cz [online]. [cit. 2019-09-25] Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/ochranna-znamky/prihlasovani-do-zahranici/mezinarodni-ochranna-znamka/moz-obecne-informace.html>

³² TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. opak. cit. s. 62

³³ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. opak. cit. s.62

znění vyhlášky č. 78/1985 Sb. Text Protokolu byl vyhlášen ve Sbírce zákonů pod sdělením ministerstva zahraničních věcí č. 248/1996 Sb. K Madridské dohodě přistoupilo celkem 55 států, kdežto Protokol má k dnešnímu dni celkem 106 smluvních stran, kdy většina smluvních stran Madridské dohody je také smluvní stranou Protokolu.³⁴ Jelikož Protokol umožňuje přistoupení i mezinárodních organizací, je od roku 2004 smluvní stranou také Evropská unie jako celek. Tento krok umožnil, aby vlastník ochranné známky na základě mezinárodní přihlášky získal také ochrannou známku Evropské unie.

2.3. Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek

Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek byla přijata dne 15. června 1957 (dále jen „**Niceská dohoda**“). Jak už název vypovídá, Niceská dohoda zavedla jednotné mezinárodní třídění výrobků a služeb, které se použije při zápisu ochranných známek. Bylo vytvořeno 34 tříd pro výrobky a 8 tříd pro služby.³⁵ Národní úřady jednotlivých smluvních zemí musí uvádět v oficiálních dokumentech či dalších publikacích, které se týkají registrace ochranných známek, čísla tříd podle klasifikace vytvořené Niceskou dohodou. Smluvní země mohou zvolit, zda toto mezinárodní třídění použijí jako systém hlavní, nebo jako systém pomocný. Česká republika zvolila systém hlavní, a z toho důvodu již přihláška ochranné známky musí obsahovat zatřídění výrobků a služeb, pro které má být ochranná známka zapsána, podle Niceské dohody.³⁶

I Niceská dohoda prošla revizemi, a to ve Stockholmu roku 1967 a v Ženevě roku 1977 a v roce 1979 byla vyhlášena vyhláškou č. 118/1979 Sb. V současnosti Niceskou dohodu podepsalo celkem 88 států.³⁷

³⁴ WIPO: List of Contracting Parties to the Madrid Agreement or the Madrid Protocol. In wipo.int [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wipo.int/madrid/en/madridgazette/remarks/2009/50/gaz_st3.htm

WIPO: Contracting Parties to Madrid Agreement. In wipo.int [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=21

WIPO: Contracting Parties to Protocol. In wipo.int [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=8

³⁵ WIPO: List of goods and services. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/classifications/nice/nclpub/en/fr/>

³⁶ SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. opak.cit. s. 160

³⁷ WIPO: Contracting Parties to Nice Agreement. In wipo.int [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=12

2.4. Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu

Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu byla uzavřena dne 31. října 1958 v Lisabonu (dále jen „**Lisabonská dohoda**“). Jedná se o první mnohostrannou dohodu, která v celistvosti upravuje tento typ průmyslového práva. Dřívější smlouvy označení původu upravovaly pouze okrajově (viz výše), jelikož se jedná o poměrně specifické průmyslové právo, které plno právních řádů ani neznalo.

V Lisabonské dohodě je obsažena definice označení původu (tzv. *appellation of origin* či *appellation d'origine*), kdy v tomto můžeme vidět vliv zejména Francie, která byla průkopníkem tohoto typu průmyslového práva zejména pro svá vysoce kvalitní vína.³⁸ Definici označení původu podává čl. 2 odst. 1 Lisabonské dohody, který *„rozumí pod pojmem označení původu zeměpisný název země, oblasti nebo místa sloužící k označení, odkud pochází výrobek, jehož jakost anebo znaky jsou dány výlučně nebo podstatně zeměpisným prostředím, čítaje v to činitele přírodní a činitele lidské“*.

Z důvodu nutnosti upřesnění či zmírnění nároků, které na označení původu klade Lisabonská dohoda, byl v roce 2015 přijat Ženevský akt Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení, který však zatím nevstoupil v platnost, jelikož se vyžaduje přistoupení alespoň 5 smluvních států či mezinárodních organizací (dále jen „**Ženevský akt**“).

Jelikož ve výše citovaném čl. 2 odst. 1 Lisabonské dohody je vymezení označení původu velmi přísné, Ženevský akt zavádí jako předmět ochrany nejen označení původu, ale nově i zeměpisné označení (tzv. *geographical indication* či *indication géographique*). Čl. 2 odst. 1 Ženevského aktu toto vymezuje jako *„(i) každé označení chráněné ve smluvní straně původu, sestávající z názvu zeměpisné oblasti nebo obsahující tento název nebo sestávající z jiného označení, o němž je známo, že odkazuje na tuto oblast, které slouží k označení určitého výrobku pocházejícího z této zeměpisné oblasti, jestliže jsou jakost nebo vlastnosti takového výrobku výlučně nebo převážně dány tímto zeměpisným prostředím, včetně přírodních a lidských činitelů, a které poskytlo tomuto výrobku jeho obecnou známost; a rovněž (ii) (...) také jestliže lze danou jakost, pověst nebo jinou vlastnost výrobku převážně přičítat jeho zeměpisnému původu“*. Toto vymezení tedy přináší určité zmírnění požadavků, jelikož pro zeměpisné označení postačí

³⁸ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. opak. cit. s. 64

obecná známost nebo jiné vlastnosti výrobku. Ženevský akt dále přináší i další zmírnění požadavků, které Lisabonská dohoda stanovuje (např. definici zeměpisného prvku).

Mechanismus fungování mezinárodní ochrany je velmi podobný tomu, který byl již použit v Madridské dohodě. Zeměpisné označení musí být nejprve zapsáno v zemi původu. Jestliže je označení následně zapsáno do mezinárodního rejstříku, získává ochranu ve smluvních zemích, resp. podle Ženevského aktu také v mezinárodních organizacích. Každá smluvní země smí ve lhůtě 1 roku ode dne přijetí oznámení o zápisu uplatnit odůvodněné námitky. Námitky mohou být předmětem sporu v zemi, která námitky vznesla. V případě uznání námitek, označení v tomto státě chráněno nebude. Na rozdíl od ochranných známek mezinárodní ochrana označení původů není časově omezená a neplatí se ani udržovací poplatek, pouze poplatek registrační. Jedinou podmínkou trvání mezinárodního zápisu je trvající ochrana ve státě původu.³⁹

Co se týče vztahu ochranných známek a zeměpisných označení výrobků a problému spočívajícího v tom, že ochranná známka může obsahovat výraz, který je však zároveň zeměpisným označením, Ženevský akt tuto problematiku detailně upravuje. Konkrétně jsou práva ze starší ochranné známky upravena ve čl. 13 odst. 1 Ženevského aktu, který říká, že jeho ustanovení se nedotknou starších ochranných známek, které byly přihlášeny nebo zapsány v dobré víře. Jestliže však legislativa smluvní strany stanoví, že taková starší známka neopravňuje vlastníka k tomu, aby zabránil zapsanému označení původu nebo zeměpisnému označení v udělení ochrany na území této smluvní strany, nesmí ochrana tohoto zapsaného označení omezit práva přiznaná této ochranné známce. Určité doplnění stanovuje čl. 11 odst. 3 Ženevského aktu. Jestliže totiž existuje zapsané zeměpisné označení, smluvní strana musí zamítnout zápis pozdější ochranné známky, pokud by užití takové ochranné známky vedlo k neoprávněnému užití chráněného zeměpisného označení.

Lisabonská dohoda byla revidována ve Stockholmu v roce 1967 a změněna roku 1979. Do českého právního řádu byla promítnuta vyhláškou č. 67/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 79/1985 Sb. Celkový počet členů Lisabonské dohody k dnešnímu dni je 30.⁴⁰

³⁹ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. opak. cit. s. 64, 68

K mezinárodnímu postupu viz také podkapitola 6.2.

⁴⁰ WIPO: Contracting Parties to Lisbon Agreement. In wipo.int [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=10

2.5. TRIPS

TRIPS Agreement (The Agreement on Trade Related Intellectual Property Rights) neboli Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví je jednou z mnoha příloh, které ve svém souhrnu tvoří Dohodu o zřízení Světové obchodní organizace (World Trade Organization, dále jen „WTO“) (dále jen „TRIPS“). TRIPS byla uzavřena roku 1994 v rámci Uruguayského kola při jednáních na konferenci o Všeobecné dohodě o clech a obchodu (GATT). Jde o nejkompexnější mezinárodní smlouvu upravující právo duševního vlastnictví. Největší odlišnost od ostatních mezinárodních dohod je v její koncepci, neboť TRIPS upravuje jak podmínky ochrany předmětů práva duševního vlastnictví, tak i jejich obchodní aspekty.⁴¹

TRIPS ve svém čl. 3 stanovuje **národní zacházení**, které pro smluvní země znamená povinnost poskytnout občanům ostatních smluvních zemí neméně příznivé zacházení, než jaké poskytuje svým vlastním občanům v oblasti ochrany duševního vlastnictví. Dále je také důležité zmínit podobný institut, a to **zacházení podle nejvyšších výhod**, upravený v čl. 4 TRIPS, který říká, že jakákoliv výhoda přiznaná smluvní zemí občanům jiné země, musí být také přiznána občanům všech ostatních smluvních zemí. TRIPS stanovuje také určité výjimky z těchto dvou režimů. Je také stanoveno období ne kratší než 7 let, kdy bude ochranná známka chráněna.

TRIPS také dílčím způsobem upravuje soutěžněprávní oblast. Ačkoliv tato problematika není doposud komplexně upravena smlouvami spadajícími pod WTO, byla jedním z předmětů tzv. singapurských otázek (Ministerská konference WTO v Singapuru roku 1996). Čl. 39 TRIPS proto upravuje nekalosoutěžní aspekty při ochraně nezveřejněných informací a čl. 40 TRIPS se zaměřuje na právo na ochranu proti omezení soutěže v rámci kontroly protikonkurenčních praktik ve smluvních licencích.⁴²

Uzavření TRIPS znamenalo mimo jiné také vytvoření určité institucionální dvojkolejnosti, a to mezi WTO a WIPO. Tato dvojkolejnost byla částečně vyřešena Dohodou o spolupráci mezi WIPO a WTO z roku 1995, která vytvořila soubor ustanovení upravujících vzájemnou kooperaci mezi těmito dvěma institucemi. Neméně důležité je také zmínit povahu ustanovení mezinárodních smluv spravovaných WIPO a ustanovení v TRIPS. Zatímco totiž ustanovení smluv spadajících pod WIPO jsou přímo použitelná (self-executing), TRIPS obsahuje většinu ustanovení, která přímo použitelná nejsou. V důsledku toho, že Evropská unie je členem WTO a tím i smluvní stranou TRIPS, byl tento problém vyřešen nařízením Rady 94/3286/ES o

⁴¹ DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. Praha: Linde Praha, a.s., 2004., s. 29, ISBN: 80-7201-467-6

⁴² DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. opak. cit. s. 33

komunitárních postupech ve společné obchodní politice k výkonu mezinárodních obchodních pravidel zejména přijatých pod záštitou WTO. Zmíněné nařízení dovoluje subjektům z Evropské unie přímo se obracet se svými stížnostmi na porušování TRIPS na Evropskou komisi, která stížnost vyšetří a případně iniciuje řešení mezinárodních sporů v rámci WTO.⁴³

Co se týče ochrany zeměpisných označení, v TRIPS jsou jí věnovány čl. 22 – 24. Tato ochrana je specifická tím, že je dvoustupňová. Čl. 22 upravuje nižší stupeň ochrany pro potraviny, zemědělské produkty a piva, zatímco čl. 23 upravuje ochranu zesílenou pro zeměpisná označení vín a lihovin, kdy tato vyšší ochrana odpovídá pojmu „označení původu“ v Ženevském aktu. Čl. 24 upravuje obecné problémy a výjimky.⁴⁴ Nicméně TRIPS moc krokem vpřed v této oblasti ochrany není. *„Vychází důsledně ze slabé ochrany označení, charakteristické pro země „Nového světa“, které nedosahuje ani úrovně zeměpisných označení v EU nebo v Ženevském aktu, tedy nižšího typu ochrany. Definice zeměpisného označení je sice podobná evropskému pojetí, ale podmínky pro aktivizaci právních prostředků této ochrany ji velmi omezují.“*⁴⁵ Na tom nic nemění ani silnější ochrana vín a lihovin, která je znehodnocena „zduhověním“ významných zejména zahraničních zeměpisných názvů, které v těchto zemích pak nemohou být chráněny.“⁴⁶

TRIPS byla vyhlášena sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb. a v současné době čítá 164 smluvních stran.⁴⁷

⁴³ DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. opak. cit. str. 35 – 38

⁴⁴ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. opak. cit. str. 74

⁴⁵ Čl. 22 odst. 2 TRIPS požaduje splnění určitých podmínek, a to, aby smluvní státy poskytly právní prostředky, které by zabránily užívání jakýchkoli způsobů označení zboží, které uvádí, že zboží pochází z jiné zeměpisné oblasti, než je skutečné místo původu způsobem, který uvádí veřejnost v omyl, a dále které by zabránily užívání, které představuje akt nekalé soutěže ve smyslu čl. 10 bis Pařížské úmluvy.

⁴⁶ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. opak. cit. s. 81

⁴⁷ WTO: Smluvní strany TRIPS. In wto.org [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm

3. Obecná charakteristika ochranných známek

Termín „ochranná známka“ není ve světě jednotný. Ve Velké Británii, Spojených státech amerických či v dokumentech WIPO a WTO se používá termínu obchodní známka „trade mark“. Jako další příklad lze uvést Francii, kde se ochranná známka označuje pojmem „la marque déposée“, či Německo s označením „Marke“, resp. „Warenzeichen“. V českém právu byl termín „ochranná známka“ poprvé uveden v zákoně č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách a chráněných vzorech.⁴⁸

3.1. Pojem ochranné známky

V současnosti jsou ochranné známky upraveny v zákoně č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZOZ**“), kde je ochranná známka definována jako „*jakékoliv označení, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal nebo zvuky, pokud je toto označení způsobilé a) odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby a b) být vyjádřeno v rejstříku ochranných známek způsobem, který příslušným orgánům a veřejnosti umožňuje jasně a přesně určit předmět ochrany poskytnuté vlastníkovu ochranné známky.*“⁴⁹ Od 1. ledna 2019 je účinná novela ZOZ, která definici ochranné známky změnila do výše zmíněné podoby tím, že zrušila požadavek grafického znázornění. Jelikož tato novela transponuje do českého právního řádu Směrnici, je definice ochranné známky v této Směrnici stejná.⁵⁰ Stejnou charakteristiku stanovuje také Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017, o ochranné známce Evropské unie (dále jen „**Nařízení**“).

Základní kritéria, která by měla ochranná známka splňovat, aby mohla plnit svůj účel, jsou zejména originalita, rozlišovací schopnost, neměnnost vzhledu, časová stálost, obsahová závislost známky na subjektu, pro něhož má být vytvořena, snadná zapamatovatelnost či dobré rozlišení (možnost zmenšování a zvětšování dle potřeby).⁵¹

Základní rozdíl mezi ochrannou známkou a značkou je takový, že značka je označení, které není chráněno a které slouží k označení a odlišení výsledků tvůrčí činnosti. Ochranná známka, jak již bylo naznačeno výše, je značkou, která však byla zapsána do rejstříku ochranných známek a díky tomu požívá právní ochrany. Ochranná známka poté chrání zboží

⁴⁸ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011. Právnícké učebnice., s. 359, ISBN 978-80-7400-417-9.

⁴⁹ § 1a ZOZ

⁵⁰ Jedinou odlišností je použití výrazu „podnik“ místo výrazu „osoby“ použitého v ZOZ., kdy pojem „osoba“ je širší.

⁵¹ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*., opak. cit. s. 353

nebo služby, které jsou označeny registrovanou ochrannou známkou před jejím zneužitím či nepravdivým zlehčováním. ZOZ obsahuje také pojem tzv. nezapsaného označení. To dává jeho uživateli právo podat námitky proti zápisu ochranné známky do rejstříku ochranných známek, jestliže přede dnem podání přihlášky nabyt tento uživatel práva k nezapsanému označení užívanému v obchodním styku, pokud z důvodu shodnosti nebo podobnosti existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti. Nicméně jak judikoval Nejvyšší správní soud, uživatel musí dále prokázat, že dané označení užívá, že nemá pouze místní dosah a že k tomuto nezapsanému označení disponuje právem takové kvality, že mu musí být poskytnuta ochrana před zásahem do tohoto práva.⁵² Zjednodušeně lze říci, že „každá ochranná známka je značkou, ale ne každá značka je ochrannou známkou“.⁵³

3.2. Druhy ochranných známek

Druhy ochranných známek a způsob jejich vyjádření tvoří přílohu č. 1 ZOZ. Podle této přílohy rozlišujeme ochranné známky slovní, obrazové, prostorové, poziční, se vzorem, barevné, zvukové, pohybové, multimediální, holografické nebo tzv. jiný druh ochranné známky, která neodpovídá žádnému z výše zmíněných druhů ochranných známek. Ochranné známky lze také rozdělit na tzv. tradiční ochranné známky a netradiční ochranné známky.

3.2.1. Tradiční ochranné známky

Tradiční ochranné známky jsou ochranné známky slovní, obrazové a prostorové, tedy ty, které bylo možné zapsat i před 1. lednem 2019.

Slovní ochranná známka je tvořena výlučně slovy nebo písmeny v latině, číslicemi jak arabskými, tak i římskými, dalšími obvyklými typografickými znaky nebo jejich kombinací.⁵⁴ Měla by mít také vztah k předmětu činnosti podnikatele a být původní a originální. Jestliže se bude ochranná známka používat také v zahraničí, je vhodné, aby význam nebyl v cizím jazyce nevhodný. „Ochranná známka slovní by tedy měla být fantazijní, krátká, zvučná, snadno zapamatovatelná a vyslovitelná v jazycích, kde bude užívána, esteticky působící a vhodná s ohledem na seznam výrobků a služeb.“⁵⁵

Slovní ochranná známka „ŠKODA“

⁵² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci č.j. 7 As 10/2011 ze dne 3. března 2011

⁵³ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. opak. cit. s. 360

⁵⁴ Příloha č. 1 bod 1 ZOZ

⁵⁵ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. opak. cit. s. 355

Obrazová ochranná známka je tvořena neobvyklými znaky, styly nebo rozvržením, grafickým prvkem či barvou, včetně ochranných známek, které jsou tvořeny obrazovými prvky nebo kombinací slovních a obrazových prvků.⁵⁶ Je doporučováno, aby byla obrazová ochranná známka dobře čitelná, tak aby při zmenšení nebo zvětšení nedošlo k jejímu znehodnocení (například, aby se nestala nečitelnou či nejasnou). Je také důležité, aby byla vhodná pro různé typy materiálů, na kterých ji její majitel hodlá používat (papír, tkaniny, dřevo, kov atd.).

Obrazová ochranná známka „Apple“

Prostorová ochranná známka je tvořena nebo doplněna trojrozměrným tvarem, znázorňujícím nádobu, obal, samotný výrobek nebo jeho ztvárnění.⁵⁷ Tento druh ochranné známky buď tvoří pouze trojrozměrné provedení bez jakéhokoliv nápisu, nebo může být tzv. prostorová ochranná známka také se slovními prvky, kdy se nejedná o ochrannou známku samostatné kategorie, ale z praktických a technických důvodů je při elektronickém podání odlišena. Někdy také dochází k nahrazení jiných průmyslových práv právě touto ochrannou známkou. Jedná se například o průmyslové vzory, či dochází k situaci, kdy je tvar výrobku chráněn jak prostorovou ochrannou známkou, tak i průmyslovým vzorem. Důvodem je zejména omezená doba ochrany průmyslového vzoru (maximálně lze jeho ochranu prodlužovat na dobu 25 let od data podání přihlášky průmyslového vzoru), která u ochranných známek neexistuje.⁵⁸

⁵⁶ Příloha č. 1 bod 2 ZOZ

⁵⁷ Příloha č. 1 bod 3 ZOZ

⁵⁸ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. opak. cit. s. 358

Prostorová ochranná známka se slovními prvky „Toblerone“

Prostorová ochranná známka „Coca-Cola“

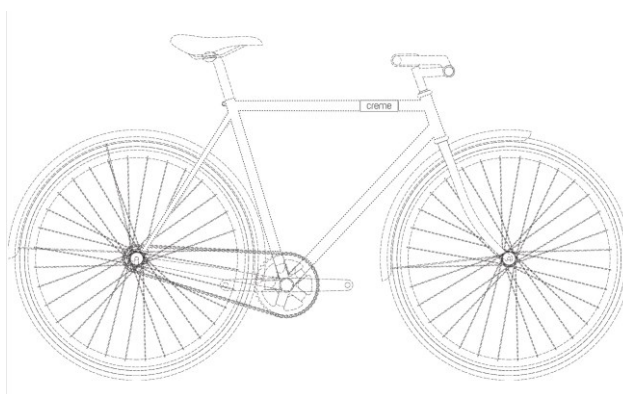
3.2.2. Netradiční ochranné známky

Netradiční ochranné známky byly do českého právního řádu zavedeny výše zmíněnou novelou ZOZ, tedy před 1. lednem 2019 nebylo možné takovéto ochranné známky do rejstříku zapsat.

Poziční ochranná známka je tvořena zvláštním způsobem, jakým je ochranná známka na výrobku umístěna nebo jakým je k němu připevněna.⁵⁹

Ochranná známka se vzorem je naproti tomu tvořena výlučně sadou prvků, které se pravidelně opakují.⁶⁰

Barevná ochranná známka je tvořena výlučně barvou bez obrysů nebo výlučně barevnou kombinací bez obrysů.⁶¹ Tato ochranná známka chrání samotnou barvu.

Jako poziční ochrannou známku uvádím příklad, kdy jde o nápis „creme“ uvnitř obdélníku s bílým pozadím přesně umístěným na rám jízdního kola.

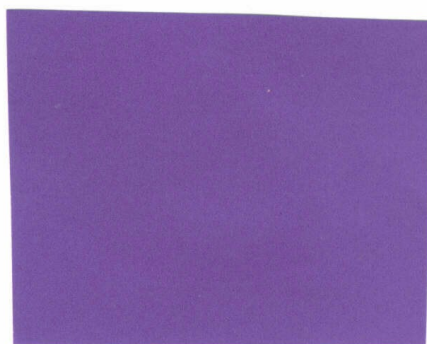
⁵⁹ Příloha č. 1 bod 4 ZOZ

⁶⁰ Příloha č. 1 bod 5 ZOZ

⁶¹ Příloha č. 1 bod 6 ZOZ

M A X M A R A M A X M A
 I A E A M A X M A E A M I
 M A X M A E A M A X M A
 I A E A M A X M A E A M I
 M A X M A E A M A X M A
 I A E A M A X M A E A M I
 M A X M A E A M A X M A
 I A E A M A X M A E A M I
 M A X M A E A M A X M A

Ochranná známka se vzorem „MAX MARA“

Ochranná známka barvy „lila“ pro čokolády Milka

Zvuková ochranná známka je tvořena výlučně zvukem nebo kombinací zvuků.⁶² Do novely ZOZ bylo možné zapsat pouze notový zápis jako obrazovou ochrannou známku. Nyní je možné zvuk vyjádřit jak notovým zápisem s přesným zachycením zvuku, tak i audionahrávkou (mp3).

Pohybová ochranná známka je tvořena nebo doplněna pohybem nebo změnou pozice prvků na ochranné známce. Rozdíl oproti **multimediální ochranné známce** spočívá v tom, že je tvořena pouze tímto pohybem a nikoliv i zvukem, jak je tomu u ochranné známky multimediální, která spočívá v kombinaci obrazu a zvuku.⁶³

Holografická ochranná známka je, jak už název vypovídá, tvořena prvky s holografickými znaky.⁶⁴

Jiný druh ochranné známky je podle zákonné definice „jiný druh ochranné známky, která neodpovídá žádnému z uvedených druhů ochranných známek, se vyjádří v jakékoli vhodné formě s využitím všeobecně dostupných technologií, pokud ji lze jasně, přesně, samostatně, snadno dostupným způsobem, srozumitelně, trvanlivě a objektivně reprodukovat v rejstříku, aby bylo příslušným orgánům i veřejnosti umožněno jasně a přesně určit předmět ochrany

⁶² Příloha č. 1 bod 7 ZOZ

⁶³ Příloha č. 1 bod 8 a 9 ZOZ

⁶⁴ Příloha č. 1 bod 10 ZOZ

poskytovaný vlastníkovu ochranné známky“.⁶⁵ Tento druh ochranné známky ZOZ upravuje pro případ budoucího technologického vývoje.

3.3. Funkce ochranné známky

Jedna z funkcí ochranné známky je **funkce rozlišovací**. Ochranná známka je schopná rozlišit zboží nebo služby jednoho výrobce či poskytovatele od zboží nebo služeb jiných výrobců a poskytovatelů. Jelikož velkovýroba nahradila malovýrobu, ochranné známky umožňují spotřebiteli rozlišovat mezi podobnými produkty. Ochranná známka je tedy pro obchodníka dobrým a nezbytným nástrojem prodeje zboží, který slouží jako ukazatel kvality pro zákazníky. Jestliže byl totiž zákazník se zbožím nebo službou spokojen, ochranná známka mu pomůže snadno rozlišit, o který produkt šlo, a znovu se k němu v budoucnu vrátit, a tím podpořit odbyt podnikatele, který tuto konkrétní známku vlastní.

S tímto souvisí i další z funkcí ochranné známky, a to **funkce garanční**, která zákazníkovi garantuje určitou kvalitu, se kterou zákazník ve spojitosti s předmětnou ochrannou známkou již počítá, a proto se k ní vrací. Naopak v situaci, kdy zákazník s výrobkem či službou dobré zkušenosti nemá nebo ho nedokázaly uspokojit dostatečně, může ochranná známka sloužit jako varování před další koupí výrobku nebo služby označených pod stejnou známkou.⁶⁶ Ochranné známky tedy pomáhají spotřebitelům rozpoznat produkty, se kterými se v minulosti již setkali, a umožňují jim učinit informované rozhodnutí, zda je příště koupit znovu nebo ne.

V neposlední řadě je důležité také zmínit **funkci propagační**. Jestliže má ochranná známka dobrou reputaci mezi veřejností, může její majitel poměrně lehce zvýšit odbyt svých produktů tím, že bude tuto známku propagovat. Jedná se o marketingové nástroje moderního podnikání, kdy podnikatel pomocí ochranné známky u veřejnosti vytvoří asociaci s výrobkem či službou, a tím tedy s veřejností komunikuje.

3.4. Novela zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách

Jak již bylo řečeno výše, jedná se o novelu, která transponovala do českého právního řádu Směrnici (dále jen „**Novela ZOZ**“). Novela ZOZ nabyla účinnosti dne 1. 1. 2019 a jedná se o nejkomplexnější novelu ZOZ za celá desetiletí. Podle důvodové zprávy Novela ZOZ „*usiluje o sladění systému ochranných známek v České republice se systémem ochranné známky EU.*“

⁶⁵ Příloha č. 1 bod 11 ZOZ

⁶⁶ HART, Tina, Simon CLARK a Linda FAZZANI. *Intellectual property law*. opak. cit. s. 85 - 86

3.4.1. Označení, která mohou tvořit ochrannou známku

Do účinnosti Novelu ZOZ platilo, že ochrannou známkou může být jakékoliv označení schopné **grafického znázornění**, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby.⁶⁷ Novela zavádí nové ustanovení § 1a, které tento požadavek grafického znázornění již neobsahuje⁶⁸. Tato nová definice klade nikoliv již podmínku grafické znázornitelnosti, nýbrž podmínku vyjádření dostupnými technologickými prostředky. Tímto tedy došlo ke značnému rozšíření druhů ochranných známek. Nyní mohou být zapsány také výše zmíněné netradiční ochranné známky. Všechny povolené druhy, včetně způsobu jejich vyjádření, tvoří přílohu č. 1 ZOZ.

Mezi výčtem druhů ochranných známek chybí například známka čichová či chuťová. Osobně se domnívám, že v případě těchto druhů je zde problém s jejich vyjádřením v rejstříku ochranných známek. Příloha č. 1 ZOZ nechává výčet druhů otevřený stanovením „jiný druh ochranné známky“. Nicméně i tak ZOZ stanovuje určité požadavky na tento „jiný druh ochranné známky“, a to právě její vyjádření ve vhodné formě s využitím všeobecně dostupných technologií a zároveň její jasnou, přesnou, samostatnou, snadno dostupnou, srozumitelnou, trvanlivou a objektivní reprodukci v rejstříku. Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (dále jen „EUIPO“) (dříve Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu - OHIM) či Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“) se k otázce čichových ochranných známek v minulosti již několikrát vyjadřovaly.⁶⁹ Domnívám se, že odstraněním grafické znázornitelnosti částečně odpadla jedna z bariér, nicméně tu jsou bariéry další zmíněné výše. Dalším problémem by mohl být fakt, že každý člověk může vnímat vůni a chuť rozdílně, tedy mohlo by být obtížné určit, co je vlastně zapisováno a chráněno. Nezbyvá než počkat na případné budoucí postoje EUIPO, SDEU či nyní po nabytí účinnosti Novelu ZOZ také českého Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „ÚPV“).

3.4.2. Shodné ochranné známky

ZOZ před účinností Novelu ZOZ upravoval mezi absolutními důvody zápisné nezpůsobilosti ochranné známky shodnost se starší ochrannou známkou, která byla přihlášená nebo zapsána pro jiného vlastníka pro shodné výrobky či služby. Byl to tedy úkol ÚPV, aby

⁶⁷ § 1 ZOZ před Novelou ZOZ

⁶⁸ Viz podkapitola 3.1.

⁶⁹ Například: Rozhodnutí odvolacího senátu OHIM ze dne 11. února 1999, ve věci R 156/1998-2; Rozhodnutí ESD ze dne 12. prosince 2002, ve věci C-273/00; Rozhodnutí ESD ze dne 27. října 2005, ve věci T-305/04

posoudil, zda by zde mohla být shodná starší ochranná známka a v případě, že ano, zápis jiné ochranné známky odmítnout. Nově byl však tento důvod přesunut mezi důvody relativní, které může uplatnit pouze osoba, jejíž práva by mohla být přihláškou dotčena. § 7 odst. 1 písm. a) ZOZ stanovuje „*přihlašované označení se nezapiše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu vlastníkem starší ochranné známky, která je shodná s přihlašovaným označením a je chráněna pro shodné výrobky nebo služby, pro které má být zapsáno přihlašované označení*“.

Nově tak ÚPV nebude během věcného průzkum zkoumat, zda není přihlašované označení shodné s jinou starší známkou. Novela ZOZ toto předává do rukou vlastníků těchto starších ochranných známek. Jestliže tedy vlastník starší známky včas nevznesl námitku, ÚPV přihlašovanou ochrannou známkou zapiše i přes fakt, že dochází ke shodnosti s jinou již zapsanou ochrannou známkou. Je tedy doporučováno, aby vlastníci ochranných známek pravidelně kontrolovali zveřejněné ochranné známky.⁷⁰

3.4.3. Certifikační ochranné známky

Novinkou je také zavedení tzv. certifikační ochranné známky. Novela ZOZ ji vymezuje jako „*ochrannou známkou, která je takto označena již při podání přihlášky a která je způsobilá rozlišovat výrobky nebo služby, které vlastník této ochranné známky certifikoval pro materiál, způsob výroby výrobků nebo poskytování služeb, kvalitu, přesnost nebo jiné vlastnosti, od výrobků nebo služeb, které takto certifikovány nejsou*“.⁷¹ Podle důvodové zprávy je hlavním účelem této certifikační ochranné známky informovat spotřebitele o tom, že výrobky nebo služby označené certifikační ochrannou známkou splňují určitý standard.

Přihlašovatelem certifikační ochranné známky může být jakákoli fyzická nebo právnická osoba za podmínky, že nevykonává podnikatelskou činnost zahrnující dodávání výrobků nebo poskytování služeb, které jsou certifikovány, a která je způsobilá k certifikaci těchto výrobků a služeb. Dále důvodová zpráva uvádí také, že z povahy certifikační ochranné známky vyplývá, že její převoditelnost je omezena pouze na toho, kdo splňuje požadavky na certifikační autoritu.

Novela ZOZ obsahuje řadu dalších změn, například také výslovné stanovení zákazu v obchodním styku bez souhlasu vlastníka ochranné známky užívat označení jako název právnické osoby nebo obchodní firmu nebo toto označení užívat ve srovnávací reklamě

⁷⁰ Novela zákona o ochranných známkách. In pravni prostor.cz [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/clanky/rekodifikace/novela-zakona-o-ochrannych-znamkach>

⁷¹ § 40a odst. 1 ZOZ

způsobem, který je v rozporu s jiným právním předpisem. V neposlední řadě Novela ZOZ také zrušila jeden z námitkových důvodů, a to nedostatek dobré víry.

3.4.4. Zhodnocení Novelý ZOZ

Dle mého názoru Novela ZOZ přinesla do českého právního řádu mnoho výhod, například v podobě vypuštění požadavku grafického znázornění. I když si myslím, že stále budou mezi podnikateli převažovat klasické ochranné známky jako slovní či obrazová ochranná známka (do této kategorie se zařadila dřívější kombinovaná ochranná známka), tak uvedenou změnu v podobě zmírnění požadavku vnímám velmi pozitivně. Myslím, že by měl podnikatelům být dán co největší prostor, jak chránit své podnikatelské aktivity, jelikož pro některé podnikatele může být příznačná například ochranná známka poziční, kterou však do Novelý ZOZ nemohli v České republice zaregistrovat. Nevidím důvod, proč by udělení ochrany mělo být závislé na grafické znázornitelnosti. Když také vezmeme v potaz, jak se trh nyní velmi rychle vyvíjí a musí reagovat na neustálé změny, nelze než souhlasit s novým zněním ZOZ.

S čím se však neztotožňuji, je fakt, že ÚPV již nebude ex offo zkoumat, zda přihlašovaná ochranná známka není shodná nebo podobná se starší již zapsanou ochrannou známkou. Tímto se snižuje ingerence státu a naopak se zvyšují nároky na vlastníky ochranných známek. Některé názory jsou sice toho rázu, že za staré úpravy ZOZ měl ÚPV v tomto ohledu příliš mnoho pravomocí, ale já se přikláním k tomu, že tato pravomoc a vlastně i povinnost měla ÚPV zůstat, neboť dřívější právní úprava dávala vlastníkově starší ochranné známky možnost, aby udělil písemný souhlas k zápisu pozdější ochranné známky.⁷² Tím tedy pravomoc ÚPV byla zčásti omezena. Jistě platí zásada *vigilantibus iura skripta sunt*, ale zde si myslím, že tato změna je zbytečnou přítěží pro mnoho vlastníků ochranných známek, kteří nyní musí každou chvíli kontrolovat, zda nemůže dojít k zápisu stejné či podobné ochranné známky.

Nesouhlasím ani s tím, že Novela ZOZ zrušila jako námitkový důvod nedostatek dobré víry. V důsledku tohoto je znemožněna obrana v podobě námitek proti častému fenoménu, a to úmyslnému kopírování značek, a tedy je nutné, aby toto nyní posuzoval soud v rámci soudního řízení, což s sebou nese větší finanční a časovou zátěž.

Nicméně i přes z mého pohledu dva výše zmíněné mínusy hodnotím Novelu ZOZ kladně.

⁷² Viz § 6 dřívějšího ZOZ

4. Obecná charakteristika označení původu a zeměpisných označení

4.1. Pojem označení původu a zeměpisných označení

Označení původu a zeměpisná označení jsou v České republice upraveny v zákoně č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPZO“). Podle § 2 písm. a) ZOPZO se označením původu rozumí „*název oblasti, určitého místa nebo země používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže kvalita nebo vlastnosti tohoto zboží jsou výlučně nebo převážně dány zvláštním zeměpisným prostředím s jeho charakteristickými přírodními a lidskými faktory a jestliže výroba, zpracování a příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území (...)*“. Zeměpisné označení je potom upraveno v § 2 písm. b) ZOPZO jako „*název území používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže toto zboží má určitou kvalitu, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu, a jestliže výroba nebo zpracování anebo příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území*“. Pro účely ZOPZO jsou za zboží považovány také služby, jejichž vlastnosti jsou dány charakteristickými vlastnostmi území nebo oblasti (např. lázeňské služby v Karlových Varech).⁷³ Co se týče nezemědělských výrobků (např. Karlovarský porcelán či Český granát), dle ZOPZO se označení původu a zeměpisná označení mohou vztahovat i na tyto výrobky. Toto vymezení je širší než v právu Evropské unie, jelikož to ochranu pro nezemědělské produkty nevztahuje.⁷⁴

Rozdíl v těchto dvou pojmech tedy spočívá v intenzitě vazby mezi vlastnostmi zboží a jeho zeměpisným původem, kdy tato vazba je u zeměpisných označení slabší než u označení původu. Jak říká zákonná definice, pro označení původu je možné poskytnout ochranu jen v případech, že zboží má kvalitu nebo vlastnosti, které jsou dány výlučně nebo převážně zeměpisným prostředím, kdežto u zeměpisného označení stačí, že kvalitu či jiné vlastnosti zboží lze přičíst zeměpisnému původu. Nicméně toto neznamena, že ochrana poskytovaná zeměpisnému označení je slabší než u označení původu. Jde o dva rovnocenné systémy ochrany, kdy však musí být splněny jiné podmínky týkající se nároků na původ zboží.⁷⁵

Základním faktorem ochrany pro zboží nebo služby je tedy jejich spojení s konkrétním místem, které odkazuje na jeho charakteristické rysy, jakost, původní suroviny či unikátní vlastnosti dané klimatem. U označení původu a zeměpisného označení (dále jen „OP/ZO“) nejde

⁷³ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. opak. cit. s. 436

⁷⁴ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. opak. cit., s. 169

⁷⁵ SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. opak. cit. s. 175 - 176

o spojení s určitým výrobcem nebo poskytovatelem služeb. Nejde ani o žádnou formu vlastnictví, ale jen o právo užívání těchto označení. V tomto můžeme potom vidět zásadní rozdíl mezi ochrannou známkou a OP/ZO, čemuž se blíže věnuji v podkapitole 4.3.

Dále bych v krátkosti zmínila rozdíl mezi údaji o původu zboží (zemi původu) a právě OP/ZO. Údaje o původu zboží nepotřebují úřední zápis a jejich funkcí je informovat o zemi, odkud zboží skutečně pochází (např. Made in France). Naproti tomu u OP/ZO platí zásada formality, kdy je třeba pro získání ochrany úředního uznání, a to buď zápisem do rejstříku, nebo na základě právního předpisu či mezinárodní smlouvy. Další rozdíl spočívá v tom, že OP/ZO má hlavně funkci soutěžní a propagační, která vede k posílení pozice sdružení výrobců, které zboží s takovými vlastnostmi produkuje, oproti konkurenci.⁷⁶

Vedle ZOPZO existují i zvláštní právní předpisy, které upravují určitý výrobek, jako například chmel, který je upraven v zákoně č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů, či kapry pocházející ze stanovených rybníků, jež upravuje vládní nařízení č. 54/1936 Sb., o okrskovém pojmenování „Třeboňský kapr“, ve znění pozdějších předpisů.

Co se týče evropské úpravy, definice OP/ZO je stanovena v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin. Definice označení původu je velice podobná úpravě v ZOPZO, kdy veškeré suroviny musejí pocházet z vymezené oblasti a také všechny výrobní kroky tam musí proběhnout. Zeměpisné označení je definováno jako „*název, který identifikuje produkt pocházející z určitého místa, regionu nebo země, jehož danou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti lze přičíst především jeho zeměpisnému původu a u něhož alespoň jedna z fází produkce probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti*“.⁷⁷ Tedy jako uvádí ZOPZO, alespoň jedna fáze, ať už to je výroba, zpracování anebo příprava, musí probíhat v dané zeměpisné oblasti. Výše uvedené nařízení se vztahuje na zemědělské produkty a potraviny. Pro vína a lihoviny platí jiná nařízení EU, kdy však především s ohledem na rozsah této diplomové práce se nebudu těmito ostatními nařízeními více zabývat.⁷⁸

4.2. Funkce označení původu a zeměpisných označení

Jak již bylo zmíněno výše, jedna z funkcí OP/ZO je **funkce soutěžní a propagační**.

⁷⁶ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. opak. cit. s. 170 - 171

⁷⁷ Čl. 5 odst. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin

⁷⁸ Pro více informací viz ÚPV: Označení původu a zeměpisná označení Společenství. In upv.cz [online]. [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/oznaceni-puvodu-zemepisna-oznaceni/prihlasovani-do-zahranici/oznaceni-puvodu-a-zemepisna-oznaceni-spolecenstvi0.html>

Další z funkcí je **funkce garanční**, která zaručuje kvalitu zboží, které je označeno OP/ZO. Spotřebitel se tedy může spolehnout, že zboží, které obsahuje toto označení, je skutečně kvalitní díky své zemědělské oblasti, ze které pochází.

S funkcí garanční je spjata také **funkce ochranná**, která chrání jak ostatní soutěžitele, tak samotné spotřebitele, jelikož je zakázáno uvádět klamavá označení, kdy § 23 odst. 1 a) ZOPZO stanovuje ochranu zapsaných označení proti „*jakémukoliv jinému lživému nebo klamavému údaji o zeměpisném původu, povaze nebo základních vlastnostech zboží uvedených na vnitřním či vnějším obalu, reklamních materiálech nebo dokumentech týkajících se příslušného zboží, jakož i proti použití přepravních obalů způsobilých vyvolat nepravdivý dojem o jeho původu*“. Písmeno d) stejného ustanovení ZOPZO potom doplňuje ochranu také proti „*všemu ostatnímu jednání, které by mohlo vést ke klamným domněnkám o skutečném původu zboží*“.

4.3. Rozdíl mezi ochrannou známkou a označením původu a zeměpisným označením

Ochranná známka poskytuje ochranu především konkrétnímu výrobcí či poskytovateli služby, který označil své produkty ochrannou známkou. Toto označení může používat pouze její vlastník nebo jiná oprávněná osoba s povolením od vlastníka. V určitých případech může však výrobce či poskytovatel mít zájem na tom, aby ochrana byla poskytována také produktům, které mají určité vlastnosti, které jsou dány místem výroby (zemědělskou oblastí), proti jiným produktům vyráběným v jiné oblasti, a tudíž postrádajícím tuto určitou vlastnost. Není zde tedy vymezení výrobce vůči všem ostatním výrobcům (jak je tomu u ochranných známek), ale pouze vůči výrobcům, kteří vyrábějí stejný či podobný produkt avšak na jiném místě. U OP/ZO je tedy kladen důraz na místo původu produktu. Ochranná známka toto místo původu nezohledňuje, neboť zohledňuje zejména individualitu výrobce, aniž by zkoumala místo výrobních závodů. Mimo to ochranná známka může být snadno převedena na jinou osobu a její užívání může být předmětem licence.⁷⁹

Pro ochranné známky jsou typická absolutní majetková subjektivní práva, zatímco OP/ZO nejsou spojena s žádnými subjektivními právy z důvodu oddělení od konkrétní osoby, avšak přitom sloužící lidské potřebě (obecné užívání kýmkoliv, kdo splní dané předpoklady). OP/ZO se také vymezují časovou neomezeností (resp. omezeností do doby než nastanou nové skutečnosti, které vedou ke změně právního stavu věci).⁸⁰

⁷⁹ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. opak. cit. str. 15 - 16

⁸⁰ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. opak. cit. s. 170

5. Postup od podání přihlášky po zápis ochranné známky

Ochranné známky mohou požívat až tři úrovně známkoprávní ochrany, a to úroveň národní, mezinárodní a úroveň Evropské unie. Národní úroveň, jak je zřejmé, je vymezena národními předpisy, které platí pouze na území toho kterého státu. Mezinárodní ochrana je upravena zejména v Madridské dohodě a Protokolu. Ochrana poskytovaná na území Evropské unie je následně upravena v Nařízení a dále ve Směrnici. Tímto tedy dochází k prolomení teritoriality veřejnoprávního zápisu ochranných známek. S ohledem na téma této diplomové práce se zaměřím zejména na postup mezinárodní.

5.1. Národní postup

Řízení o zápisu ochranných známek do rejstříku ochranných známek upravuje ZOZ, který však v některých částech odkazuje na jiné právní předpisy (např. na zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, či zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

5.1.1. Podání přihlášky

Řízení se zahajuje podáním přihlášky u ÚPV, kdy se každá přihláška může týkat pouze jedné ochranné známky. Podáním přihlášky je zahájeno správní řízení o jejím zápisu do rejstříku. Přihlašovatelům je nabízen formulář vypracovaný ÚPV, avšak jeho použití není podmínkou pro úspěšné podání přihlášky.

ZOZ v § 19 uvádí výčet náležitostí, které přihláška musí obsahovat, a to zejména

- a) údaje o totožnosti přihlašovatele,
- b) seznam výrobků nebo služeb, pro které se požaduje zápis ochranné známky, a to dle Niceské dohody,
- c) znění, plošné vyobrazení nebo jiné vyjádření přihlašovaného označení,
- d) jestliže je přihlašovatel zastoupen, tak také údaje o totožnosti zástupce a doklad o zastoupení,
- e) druh ochranné známky, jejíž zápis se požaduje (vymezení jednotlivých druhů je uvedeno v příloze č. 1 ZOZ).

Další náležitosti podání jsou uvedeny v § 41 ZOZ, kde zákon stanoví například, jaké údaje o totožnosti osoby jsou nutné uvést.

Následně je přihlašovatel povinen ve lhůtě 1 měsíce ode dne podání přihlášky zaplatit správní poplatek, který v sobě zahrnuje také poplatek za prvních 10 let platnosti ochranné známky.⁸¹ Jestliže přihlašovatel správní poplatek v této prekluzivní lhůtě nezaplatí, považuje se přihláška za nepodanou.

Podáním přihlášky vzniká přihlašovateli právo přednosti před každou osobou, která by později podala přihlášku shodné či podobné ochranné známky pro shodné nebo podobné výrobky nebo služby. Význam tohoto práva tedy spočívá v tom, že skutečnosti, které by vznikly až po datu podání přihlášky přihlašovatelem, by nemohly být na překážku zápisné způsobilosti. Jiný význam má právo přednosti vyplývající z Pařížské úmluvy, jejíž čl. 4 stanovuje, že kdo podá řádnou žádost o tovární nebo obchodní známku v jedné ze smluvních zemí, bude ve lhůtě 6 měsíců požívat prioritního práva při podání přihlášky v ostatních smluvních zemích. Toto právo přednosti bylo následně rozšířeno i na přihlášky ze států, které jsou členy WTO. V případě, že jde o přihlášku, o jejíž zápis bylo žádáno ve státě, který není členem Pařížské úmluvy, ani WTO, potom lze právo přednosti přiznat jen na základě vzájemnosti.⁸² Prioritu musí přihlašovatel prokázat do 3 měsíců předložením prioritního dokladu, tj. opisem prvního podání stejné dřívější přihlášky v některé smluvní zemi nebo státě WTO.⁸³

5.1.2. Formální průzkum přihlášky

Formální průzkum probíhá dle § 21 ZOZ, kdy ÚPV po obdržení přihlášky ochranné známky zkoumá, zda přihláška splňuje základní náležitosti podle § 19 odst. 2 ZOZ (tj. údaje o totožnosti přihlašovatele, seznam výrobků nebo služeb a vyjádření ochranné známky). Jestliže tyto náležitosti v přihlášce splněny nejsou, ÚPV vyzve přihlašovatele, aby ve lhůtě, která činí minimálně 2 měsíce, zjištěné nedostatky odstranil. V tomto případě potom dochází také k **posunutí dne podání přihlášky** k okamžiku doplnění náležitostí. Pokud ani v dodatečné lhůtě náležitosti doplněny nejsou, ÚPV přihlášku odmítne.

V případě, kdy přihláška neobsahuje další náležitosti mimo výše zmíněné základní, ÚPV opět přihlašovatele vyzve a dá mu lhůtu minimálně 2 měsíce k doplnění. V tomto případě se však

⁸¹ Výši poplatku upravuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Zákon o správních poplatcích**“), v jehož sazebníku v položce 138 je stanoven poplatek 5.000,- Kč za přijetí přihlášky individuální ochranné známky do 3 tříd výrobků nebo služeb, 10.000,- Kč za kolektivní a certifikační ochranné známky do 3 tříd výrobků nebo služeb, 500 Kč za každou třídu výrobků nebo služeb nad 3 třídy.

⁸² Horáček, R., Biskupová, E., de Korver, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář*. 3. doplněné vydání. Praha : C. H. Beck, 2015, s. 182 - 184, ISBN 978-80-7400-569-5

⁸³ Srov. podkapitulu 2.1.

ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou.*, opak. cit. s. 119

nemění původní den podání přihlášky. Pokud náležitosti doplněny nejsou, ÚPV přihlášku odmítne jako u nedoplnění náležitostí základních.

Jestliže nejsou odstraněny určité nedostatky jen pro některé výrobky nebo služby, potom ÚPV přihlášku odmítne jen v rozsahu těchto výrobků nebo služeb.⁸⁴

5.1.3. Věcný průzkum přihlášky

Po provedení formálního průzkumu následuje průzkum věcný, kdy se zkoumají tzv. absolutní důvody zápisné nezpůsobilosti vymezené v § 4 ZOZ.

Není-li přihláška způsobilá zápisu z některého důvodu uvedeného v § 4 ZOZ, ÚPV umožní přihlašovatel, aby se vyjádřil k důvodům, pro které hodlá přihlášku zamítnout. Jestliže přihlašovatel tyto důvody nevyvrátí, ÚPV přihlášku zamítne. Pokud přihlašované označení není způsobilé zápisu jen pro část výrobků nebo služeb, dojde k zamítnutí jen v tomto rozsahu.⁸⁵

Jestliže nebyly zjištěny nedostatky (nebo byly odstraněny), ÚPV přihlášku ochranné známky zveřejní na dobu 3 měsíců ve Věstníku ÚPV. V této lhůtě mohou v zákoně uvedené osoby podávat připomínky a námítky proti zamýšlenému zápisu ochranné známky do rejstříku.⁸⁶

5.1.4. Připomínky a námítky k zápisu ochranné známky

Každý může ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění přihlášky ochranné známky podat u ÚPV připomínky, které jsou založené na absolutních překážkách zmíněných výše. K uvedeným připomínkám ÚPV poté přihlédně při rozhodování o zápisu ochranné známky do rejstříku. Přihlašovatel ochranné známky musí být ÚPV o podaných připomínkách vyrozuměn, aby se k nim mohl vyjádřit. ÚPV nakonec jak přihlašovatele, tak osobu, která připomínky podala, vyrozumí o výsledku jejich posouzení. Je důležité také zmínit, že osoba, která připomínky podala, se **nestává účastníkem řízení**. To v praxi může mít význam například v tom ohledu, že tato osoba nemůže podat případný opravný prostředek.⁸⁷

Další způsob, jak se bránit proti zápisu ochranné známky, jsou námítky. Námítky mohou podat pouze osoby taxativně vymezené v ZOZ (například vlastník starší ochranné známky, která je shodná či podobná s přihlašovaným označením, fyzická osoba, jejíž právo na ochranu osobnosti by mohlo být dotčeno, osoba s právy k autorskému dílu, pokud by mohlo být toto

⁸⁴ Jedná se o nedostatky ohledně § 19a odst. 1, 2 nebo 5 ZOZ

⁸⁵ § 22 ZOZ

⁸⁶ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. opak. cit. s. 121

⁸⁷ § 24 ZOZ

právo dotčeno atd.). Opět zde platí lhůta 3 měsíce od zveřejnění přihlášky.⁸⁸ Jestliže ÚPV námitky nezamítne, vyzoomí přihlašovatele o obsahu námitek a zároveň mu stanoví lhůtu, ve které se může k námitkám vyjádřit. Pokud ÚPV zjistí, že přihlašované označení zasahuje do starších práv namítajícího uvedených v ZOZ, přihlášku zamítne. Přihlášku lze také zamítnout jen částečně, a to jen pro některé výrobky či služby.⁸⁹ Oproti připomínkovému řízení se zde osoba, která podala námitky, **stává účastníkem řízení**.

5.1.5. Zápis, doba platnosti a obnova ochranné známky

Jestliže nejsou žádné zákonné překážky, ÚPV zapíše ochrannou známku do rejstříku spolu s uvedením dne, ke kterému se ochranná známka do rejstříku zapisuje, a vydá vlastníku ochranné známky osvědčení o tomto zápisu. Zápis do rejstříku ÚPV vyznačení ve Věstníku ÚPV. Okamžikem zápisu vzniká tzv. známkové právo, kdy se přihlašovatel stává vlastníkem ochranné známky a získává výlučné právo ji užívat a vyloučit z jejího užívání kohokoli jiného.⁹⁰

Zápis ochranné známky je omezen dobou 10 let od podání přihlášky. Zápis lze obnovit na dalších 10 let. Jestliže vlastník ochranné známky následně nepožádá o obnovu zápisu, ochranná známka zanikne.

5.2. Mezinárodní postup

Jak již bylo zmíněno výše, Česká republika je v oblasti mezinárodního postupu poskytnutí ochrany ochranným známkám smluvní stranou jak Madridské dohody, tak Protokolu. Obě tyto mezinárodní dohody upravují celý postup od podání přihlášky po zápis mezinárodní ochranné známky. Vztahy mezi státy, které jsou stranou obou těchto mezinárodních dohod, se ve smyslu čl. 9sexies Protokolu řídí Protokolem, s výjimkou čl. 5 odst. 2 písm. b) a c) a dále čl. 8 odst. 7 Protokolu.⁹¹

⁸⁸ § 25 ZOZ

⁸⁹ § 26 ZOZ

⁹⁰ Horáček, R., Biskupová, E., de Korver, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář*. opak. cit. s. 212 - 213

⁹¹ Článek 9sexies Protokolu byl změněn do současného znění Shromážděním Madridské unie na 38. zasedání, které se konalo v Ženevě ve dnech 24. 9. 2007 – 3. 10. 2007.

5.2.1. Podání žádosti u ÚPV

Mezinárodní zápis ochranné známky umožňuje přihlašovatel přihlásit ochrannou známku do zemí, které jsou smluvními stranami Madridské dohody a/nebo Protokolu, na základě jedné žádosti o mezinárodní zápis podané u národního úřadu. Podle čl. 2 odst. 1 Protokolu je třeba, aby přihlašovatel buď **podal** přihlášku u národního úřadu, nebo aby byla jeho ochranná známka již **zapsána** do rejstříku národního úřadu. Je také nutné, aby osoby, které tuto mezinárodní přihlášku skrze národní úřad smluvní země podávají, měli skutečný a opravdový průmyslový nebo obchodní podnik, místo trvalého pobytu či sídlo nebo státní příslušnost této smluvní země. Přihláška se tedy podává prostřednictvím úřadu národního k Mezinárodnímu úřadu WIPO.

Přihlašovatel může v žádosti o mezinárodní zápis uplatnit právo přednosti podle čl. 4 Pařížské úmluvy, kdy však mezi datem podání národní přihlášky a datem mezinárodního zápisu nesmí uplynout více jak 6 měsíců. Datum podání žádosti o mezinárodní zápis u ÚPV bude poté Mezinárodním úřadem WIPO považováno za datum mezinárodního zápisu ochranné známky. Nicméně ÚPV musí tuto mezinárodní přihlášku doručit Mezinárodnímu úřadu WIPO do 2 měsíců od data podání žádosti o mezinárodní zápis u ÚPV.⁹²

Jako u přihlášky národní ochranné známky, tak i u přihlašování známky mezinárodní, ÚPV vydává jednotný formulář, který je dostupný také v elektronické podobě. Nicméně použití tohoto standardizovaného formuláře není podmínkou řádnosti podání. Náležitosti přihlášky poté upravuje § 48 ZOZ, kdy záleží, zda ochranná známka byla již zapsána, nebo zda přihlašovatel její přihlášku teprve podává. Pro úspěšné podání přihlášky je také třeba zaplatit správní poplatek a poplatek za mezinárodní zápis ochranné známky.⁹³

Mezinárodně přihlašované označení musí být stejné s označením, které je uvedeno buď v přihlášce ochranné známky, nebo s ochrannou známkou již zapsanou v rejstříku. Musí mít také stejný nebo užší (nikoliv širší) rozsah přihlašovaných výrobků a/nebo služeb.

Pokud je žádost o mezinárodní zápis založena na přihlášce ochranné známky, je třeba udělat formální průzkum přihlášky jako v případě přihlášky národní. Jestliže dojde během tohoto průzkumu k úpravám třídění výrobků a/nebo služeb, které jsou uvedeny zároveň v žádosti o mezinárodní zápis, je třeba, aby přihlašovatel takto upravil i tuto žádost.

⁹² ÚPV: Praktická pomůcka pro řízení před Úřadem, část F. In upv.cz [online]. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: https://www.upv.cz/cs/publikace/prakticka_pomucka_rizeni-pred-upv.html, s. 35 - 36

⁹³ Výši poplatku upravuje Zákon o správních poplatcích, v jehož sazebníku v položce 140 stanovuje poplatek 2.500,- Kč za přijetí přihlášky žádosti o mezinárodní zápis ochranné známky. Poplatek placený Mezinárodnímu úřadu WIPO se platí ve švýcarských francích a jeho výše závisí na počtu přihlašovaných tříd, počtu států, do kterých se ochranná známka přihlašuje, a zda je reprodukce ochranné známky barevná či nikoliv.

Pokud je následně vše v pořádku, ÚPV zašle všechny nezbytné dokumenty ohledně mezinárodní přihlášky k Mezinárodnímu úřadu WIPO.⁹⁴

5.2.2. Řízení u Mezinárodního úřadu WIPO

Pokud Mezinárodní úřad WIPO po obdržení mezinárodní přihlášky zjistí nedostatky, informuje o tom národní úřad, který mezinárodní přihlášku podal, a stanoví lhůtu, ve které je třeba nedostatky odstranit. Nedostatky mohou spočívat jak v pochybení přihlašovatele (např. nezaplacení poplatků za mezinárodní přihlášku), tak i národního úřadu (např. příliš obecné termíny v seznamu výrobků a/nebo služeb). Pokud by tyto nedostatky nebyly ve stanovené lhůtě odstraněny, Mezinárodní úřad WIPO tuto skutečnost oznámí národnímu úřadu, který následně řízení usnesením zastaví.⁹⁵

Pokud je žádost v pořádku nebo po odstranění nedostatků, Mezinárodní úřad WIPO ochrannou známku zapíše do mezinárodního rejstříku ochranných známek. Podle čl. 3 odst. 4 Protokolu Mezinárodní úřad WIPO bezodkladně oznámí mezinárodní zápis úřadům, jichž se týká a dále tento zápis zveřejní ve Věstníku vydávaném Mezinárodním úřadem WIPO. Následně jednotlivé národní úřady zemí, které byly vyznačeny v přihlášce mezinárodní ochranné známky, provádějí věcný průzkum tohoto zápisu mezinárodní ochranné známky. Podle čl. 9sexies Protokolu se mezi státy, které jsou smluvní stranou jak Protokolu, tak Madridské dohody použije Protokol avšak kromě taxativně vyjmenovaných článku (viz výše v podkapitole 5.1.), kdy se postupuje podle úpravy vymezené v Madridské dohodě. Jeden z těchto taxativně vymezených článků je také článek stanovující lhůtu pro ukončení věcného průzkumu, která se bude řídit čl. 5 odst. 2 Madridské dohody, jenž stanovuje jednoroční lhůtu od data oznámení mezinárodního zápisu. Jestliže by šlo ovšem o státy, které jsou členem pouze Protokolu a nikoliv současně i Madridské dohody, potom se uplatní čl. 5 odst. 2 písm. b) Protokolu, který stanovuje, že státy si mohou určit lhůtu delší, a to 18 měsíců. Jestliže národní úřad některé ze zemí, kam se ochranná známka přihlašuje, shledá důvod pro odmítnutí ochrany, sdělí toto odmítnutí s uvedením všech důvodů Mezinárodnímu úřadu WIPO ve stanové lhůtě. Čl. 5 odst. 1 Protokolu mimo jiné říká, že *„každé takové odmítnutí se může opírat pouze o důvody, které by podle Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví přicházely v úvahu v případě, že by ochranná známka byla přihlášena přímo u úřadu, který odmítnutí sdělil. Ochrana však nemůže být odmítnuta, a to ani*

⁹⁴ ÚPV: Praktická pomůcka pro řízení před Úřadem, část F. In upv.cz [online]. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: https://www.upv.cz/cs/publikace/prakticka_pomucka_rizeni-pred-upv.html, s. 36 - 37

⁹⁵ ÚPV: Praktická pomůcka pro řízení před Úřadem, část F. In upv.cz [online]. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: https://www.upv.cz/cs/publikace/prakticka_pomucka_rizeni-pred-upv.html, s. 37 - 38

částečně, pouze z toho důvodu, že platné právní předpisy připouštějí zápis jen pro omezený počet tříd nebo pro omezený počet výrobků nebo služeb“.

Pokud žádný důvod pro odmítnutí ochrany země, do které je ochranná známka přihlašována, neshledá, poskytne této mezinárodní ochranné známce na svém území ochranu. Po uplynutí uvedené lhůty (buď 1 roku, nebo 18 měsíců), požívá tato ochranná známka ve vyznačených smluvních zemích stejnou ochranu, jako kdyby byla zapsána národním úřadem této smluvní země.⁹⁶

5.2.3. Doba platnosti, obnova ochranné známky, závislost na národním zápisu

Madridská dohoda stanovuje dobu platnosti zápisu ochranné známky na 20 let s možností obnovy vždy na dalších 20 let. Protokol tuto dobu stanovuje kratší, a to na 10 let s možností obnovy opět na 10 let.⁹⁷ Mezinárodní úřad WIPO by měl 6 měsíců před uplynutím ochranné doby majitele ochranné známky na toto blížící se uplynutí doby zápisu upozornit.⁹⁸

Jak dále stanovuje čl. 6 Protokolu, uplynutím 5 let od data mezinárodního zápisu se stane tento zápis nezávislým na platnosti ochranné známky u národního úřadu původu. Dokud tato pětiletá lhůta však neuplyne, je mezinárodní zápis závislým na národním zápisu, což znamená, že pokud dojde k zániku přihlášky či zápisu (například vzetím zpět, zánikem, vzdáním se práv k ochranné známce či prohlášením ochranné známky za neplatnou) u úřadu původu ochranné známky, mezinárodní zápis se zruší. Může nastat i situace, kdy se tento zánik týká jen části výrobků nebo služeb. V tomto případě se mezinárodní zápis zruší pouze pro odpovídající část tohoto seznamu.⁹⁹

5.3. Postup podle práva Evropské unie

Řízení ohledně ochranné známky EU upravuje již zmiňované Nařízení. Ochranná známka EU má jednotnou povahu a má stejné účinky v celé Evropské unii.

5.3.1. Podání přihlášky

Přihláška ochranné známky EU se podává u EUIPO sídlícího ve španělském Alicante. Každá přihláška musí dle čl. 31 odst. 1 Nařízení obsahovat žádost o zápis ochranné známky EU

⁹⁶ Článek 4 odst. 1 písm. a) Protokolu

⁹⁷ Článek 6 odst. 1 Madridské dohody a Protokolu

⁹⁸ Článek 7 odst. 4 Madridské dohody a článek 7 odst. 3 Protokolu

⁹⁹ Srov. podkapitolu 2.2.

do rejstříku, údaje o totožnosti přihlašovatele, seznam výrobků a/nebo služeb, pro které se zápis požaduje, zatříděné podle systému stanoveného Niceskou dohodou, vyjádření ochranné známky, které splňuje požadavky kladené Nařízením. Přihláška podléhá stejně jako přihláška národní a mezinárodní přihlašovacímu poplatku.¹⁰⁰

I zde má přihlašovatel možnost uplatnit právo přednosti podle Pařížské úmluvy a toto prokázat tzv. prioritním dokladem do 3 měsíců ode dne podání přihlášky. Tuto prioritu lze uplatnit do 6 měsíců od podání první přihlášky, ze které se právo přednosti uplatňuje.¹⁰¹

5.3.2. Průzkum přihlášky a rešeršní zpráva

Stejně jako ÚPV při podání přihlášky národní je i EUIPO povinen přezkoumat přihlášku z formálního a věcného hlediska. Pokud přihláška podle čl. 41 Nařízení neobsahuje některou z náležitostí, EUIPO vyzve přihlašovatele, aby ve lhůtě 2 měsíců ode dne přijetí odstranil zjištěné vady. Jestliže nejsou vady ve stanovené lhůtě odstraněny, EUIPO přihlášku zamítne.

Co se týče absolutních důvodů pro zamítnutí, Nařízení stanovuje ve svém čl. 42, že přihláška bude zamítnuta, jestliže není ochranná známka podle čl. 7 způsobilá k zápisu pro všechny výrobky nebo služby.¹⁰² Jestliže není přihláška způsobilá k zápisu jen pro část výrobků nebo služeb, přihláška se zamítne jen pro tyto výrobky či služby. Přihlášku lze však zamítnout až poté, co EUIPO poskytl přihlašovateli lhůtu, ve které měl možnost vzít přihlášku zpět, změnit ji či předložit vyjádření.

Doposud byl postup podání přihlášky a jejího průzkumu velmi podobný úpravě obsažené v ZOZ. Rešeršní zpráva podle čl. 43 Nařízení je ovšem institut, který v národní úpravě není. Zmíněný čl. 43 ve svém odst. 1 stanovuje: „*Úřad na žádost přihlašovatele ochranné známky EU při podání přihlášky vypracuje rešeršní zprávu Evropské unie, ve které jsou uvedeny starší ochranné známky EU nebo dřívější přihlášky ochranných známek EU, jejichž existence byla zjištěna a které mohou být uplatňovány podle článku 8 vůči zápisu přihlášené ochranné známky EU.*“ Přihlašovatel může při podání přihlášky ochranné známky EU požádat, aby národní úřady členských států tuto rešeršní zprávu vypracovaly. EUIPO po zaplacení poplatku za rešerši předá

¹⁰⁰ Výše poplatku je upravena v Příloze I Nařízení, kdy za přihlášku individuální ochranné známky přihlašovatel zaplatí 1.000 euro (pokud je podána elektronickými prostředky, potom 850 euro), poplatek za druhou třídu výrobků a služeb činí 50 euro, za každou další třídu potom 150 euro, kolektivní a certifikační ochranná známka EU je za poplatek ve výši 1.800 euro atd.

¹⁰¹ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou.*, opak. cit. s. 131

¹⁰² Čl. 7 Nařízení vyjmenovává absolutní důvody pro zamítnutí zápisu, mezi které patří například označení, která nemohou tvořit ochrannou známku EU podle čl. 4, dále která postrádají rozlišovací způsobilost, jsou v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy, jsou klamavá atd.

kopii přihlášky národním úřadům všech členských zemí, které tyto rešerše provádějí.¹⁰³ Následně národní úřady vypracují rešeršní zprávu, kde uvedou jakékoliv starší národní ochranné známky, dřívější přihlášky národních ochranných známek nebo starší ochranné známky zapsané podle mezinárodních dohod, které by mohly být uplatňovány podle článku 8 Nařízení (tj. relativní důvody pro zamítnutí zápisu) vůči zápisu ochranné známky EU. Pokud národní úřad na nic z výše uvedeného neprijde, uvede, že rešerše existenci těchto práv neodhalila.¹⁰⁴ Následně je o výsledku vyrozuměn přihlašovatel a po zveřejnění přihlášky jsou také vyrozuměni případní vlastníci všech výše zmíněných práv.¹⁰⁵

5.3.3. Připomínky a námitky k zápisu ochranné známky

Stejně jako úprava národní, tak i Nařízení určitým osobám či skupinám přiznává právo podat písemné připomínky, kdy vysvětlí, z jakých důvodů podle čl. 5 a 7 Nařízení by zápis ochranné známky měl být zamítnut (např. může jít o osobu nezpůsobilou být vlastníkem ochranné známky EU, označení, které nemůže tvořit ochrannou známku EU či postrádá rozlišovací způsobilost atd.). Opět je důležité zmínit, že osoby podávající připomínky se **nestávají účastníky řízení**.¹⁰⁶

V jistých situacích lze také podat námitky, které je třeba stejně jako připomínky podat ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění přihlášky ochranné známky EU. Pro podání námitek obvykle existují 2 důvody, a to jednak starší právo třetí osoby, které by mohlo kolidovat, a jednak také některý z absolutních důvodů uvedených v čl. 7 Nařízení.¹⁰⁷ Námitky musí být podány písemně a odůvodněny. Během průzkumu námitek podle čl. 47 Nařízení je opět stejně jako u řízení u ÚPV na žádost přihlašovatele vlastník starší ochranné známky, který námitky podal, povinen předložit důkaz, že po dobu 5 let předcházejících dni podání přihlášky nebo dni vzniku práva přednosti byla tato starší ochranná známka EU užívána, nebo dokázat řádné důvody pro její neužívání, pokud je starší ochranná známka zapsána alespoň po dobu 5 let. Jestliže EUIPO shledá námitky oprávněné, musí o tom informovat přihlašovatele a dát mu dvouměsíční lhůtu, kterou lze na žádost prodloužit, ve které se může přihlašovatel vyjádřit. EUIPO následně námitky posoudí a buď (částečně) zamítne přihlášku, nebo námitky.

¹⁰³ Čl. 43 odst. 2 Nařízení

¹⁰⁴ Čl. 43 odst. 3 Nařízení

¹⁰⁵ Čl. 43 odst. 6 a 7 Nařízení

¹⁰⁶ Čl. 45 Nařízení

¹⁰⁷ EUIPO: Postup zápisu. In euipo.europa.eu [online]. [cit. 2019-10-25]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/ohportal/cs/registration-process>

5.3.4. Zápis, doba platnosti a obnova ochranné známky

Pokud přihláška splňuje požadavky Nařízení a nebyly podány žádné námitky nebo byly zamítnuty či vzaty zpět, ochranná známka EU se zapíše do rejstříku ochranných známek Evropské unie. Následně bude vydáno tzv. osvědčení o zápisu, kdy však není vydávána žádná tištěná kopie osvědčení. Je však možné požádat o ověřené či neověřené kopie tohoto osvědčení (toto může být nutné v případě uplatnění práva přednosti).¹⁰⁸

Doba platnosti je stejně jako v České republice stanovena na 10 let ode dne podání přihlášky a zápis je možné obnovit, a to opět na dalších 10 let.¹⁰⁹

5.4. Zhodnocení

Proces přihlašování podle madridského systému hodnotím kladně, kdy i skrze osobní zkušenost s kontaktováním WIPO můžu říct, že nemám výhrad. Přihlašovatel se může jednoduše přihlásit do svého profilu na webových stránkách WIPO, kde lze vidět veškeré jeho mezinárodní ochranné známky, jednotlivé fáze procesu, případné námitky, komunikaci s WIPO a další.

Ohledně poplatku hrazenému Mezinárodnímu úřadu WIPO si myslím, že pro některé menší podnikatele může být tato částka poněkud vyšší. Když uvedu jako příklad slovní ochrannou známku (bez barvy) ve třech třídách přihlašovanou do Austrálie, celkový poplatek, který je třeba WIPO zaplatit, činí 753 švýcarských franků, což podle současného kurzu vychází na cca 17.500 Kč. Nicméně je třeba brát v úvahu, že v případě, že se příslušná ochranná známka v dané zemi „uchytí“, tento výdaj se podnikateli mnohonásobně vrátí.

Jak již bylo napsáno, Madridská dohoda a Protokol velmi zjednodušily proces přihlašování mezinárodních ochranných známek. Pokud by byly mezi státy uzavřeny pouze případné bilaterální dohody, musel by přihlašovatel kontaktovat každý národní úřad země, kam by svou mezinárodní ochrannou známku chtěl přihlásit, zvláště, což by s sebou neslo finanční i časovou zátěž, která by dle mého názoru plno přihlašovatelů odradila.

Tím, že Evropská unie v roce 2004 přistoupila k Protokolu, je možné získat právě prostřednictvím mezinárodní přihlášky ochrannou známku EU. Tedy není nutné podávat zvláště přihlášku ochranné známky EU. Toto je také dle mého názoru poměrně velká výhoda.

¹⁰⁸ EUIPO: Postup zápisu. In euipo.europa.eu [online]. [cit. 2019-10-25]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/cs/registration-process>

V praxi jsem se setkala se situací, kdy byla prioritou žádána z přihlášky ochranné známky EU a kdy pro přiznání priority nešlo předložit pouze informativní výpis o přihlášce ochranné známky z veřejné databáze EUIPO a byl požadován dokument oficiální.

¹⁰⁹ Čl. 52 Nařízení

6. Postup od podání žádosti po zápis označení původu nebo zeměpisného označení

Stejně jako ochranné známky, tak i OP/ZO mohou být chráněny až na třech úrovních. Jedná se o úroveň národní, mezinárodní a úroveň Evropské unie. Samozřejmě vždy záleží na žadateli o zápis OP/ZO, kde bude ochranu pro své výrobky vyžadovat.

Postup získání ochrany na národní úrovni je řešen vždy v národních předpisech. Mezinárodní úroveň je upravena mezinárodními dohodami, zejména pak Lisabonskou dohodou. Postup podle práva EU potom upravuje již zmíněné Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin (dále jen „**Nařízení OP/ZO**“).¹¹⁰

6.1. Národní postup

ZOPZO stanovuje podmínky, za kterých lze získat národní ochranu OP/ZO. Národní právní úprava implementovala Nařízení č. 510/2006, které stanovuje dvoufázové řízení u zemědělských produktů a potravin, zákonem č. 375/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů. ÚPV je instance v prvním stupni, Evropská komise potom instance druhá, kde probíhá také finální zápis označení produktů.¹¹¹

6.1.1. Podání žádosti o zápis

Žádost o zápis se podává u ÚPV a může ho podat sdružení výrobců nebo zpracovatelů, popř. ZOPZO také umožňuje, aby tuto žádost o zápis podala jednotlivá fyzická nebo právnická osoba, to ovšem pouze za předpokladu, že není jiné osoby, která by na daném území vyráběla zboží, které má danou charakteristiku. Důvodová zpráva k ZOPZO uvádí, že pokud je OP/ZO přihlašováno sdružením výrobců nebo zpracovatelů tohoto zboží a následně další výrobce, příp. zpracovatel téhož zboží na daném území splní podmínky pro zápis příslušného OP/ZO do rejstříku, vznikne mu právo na přijetí za člena tohoto sdružení. Tohoto práva se následně může domáhat určovací žalobou.

¹¹⁰ Pro vína a lihoviny platí speciální nařízení.

¹¹¹ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou.*, opak. cit. s. 169

Stejně jako u ochranných známek, tak i u OP/ZO je třeba, aby byl zaplacen správní poplatek.¹¹²

Žadatel je povinen v žádosti uvést znění OP/ZO, svoji identifikaci, zeměpisné vymezení území, označení provozovny, která zboží vyrábí, zpracovává a připravuje, výčet zboží, popis vlastností nebo kvalitativních znaků zboží.¹¹³ Dále žadatel musí přiložit osvědčení od orgánu veřejné správy potvrzující, že zboží s popsányými vlastnostmi a jakostními parametry, které jsou dány právě zeměpisným prostředím, na předmětném území vyrábí či zpracovává nebo je zde skutečně umístěna jeho provozovna. Jestliže se žádost týká zemědělských výrobků nebo potravin určených pro lidskou výživu, či neurčené pro lidskou výživu, ale které jsou stanoveny vyhláškou Ministerstva zdravotnictví, potom je nutné také předložit tzv. specifikaci, která charakterizuje vlastnosti produktu.¹¹⁴

6.1.2. Řízení o žádosti

Jakmile je žádost podána a správní poplatek zaplacen, začíná řízení o žádosti, kdy je zkoumáno, zda žádost splňuje všechny náležitosti stanovené ZOPZO. V případě, že je zjištěna nějaká vada, je žadatel vyzván k její nápravě. Pokud k nápravě ve lhůtě nedojde, je řízení zastaveno. Pokud však žádost nespĺňuje podmínky pro zápis, a naplňuje tak výluky ze zápisu, ÚPV žadatele vyrozumí formou výměru, ke které má žadatel právo se vyjádřit a prokázat, že označení není vyloučeno ze zápisu. Pokud toto neprokáže, ÚPV žádost zamítne. Výluky ze zápisu jsou uvedeny v § 4 ZOPZO a patří mezi ně „*takové označení, jehož doslovné znění sice pravdivě označuje území, ze kterého zboží pochází, přesto je však způsobilé vyvolat mylnou domněnku, že zboží pochází z jiného území*“.¹¹⁵ Toto ustanovení je v souladu s čl. 22 odst. 4 TRIPS, kdy je však podle čl. 23 odst. 3 TRIPS umožněno zavést ochranu homonymním názvům u vín. Je však nezbytné, aby zápis byl určen jen pro vína a aby spotřebitelé nebyli klamáni o skutečném původu zboží. Tímto je tudíž dovoleno, aby při zachování zásady rovného postavení výrobců na trhu, byla zapsána dvě či více OP/ZO, jež obsahují stejné názvy míst. Dále mezi výluky zápisu patří obecný název druhu zboží. Jako příklad označení, která jsou běžně užívána pro výrobky, které však nepochází z určité zemědělské oblasti, lze uvést například pařížskou šlehačku, vídeňský řízek či španělského ptáčka.¹¹⁶

¹¹² Jeho výše je opět upravena v Zákoně o správních poplatcích, konkrétně v sazebníku v položce 141, kdy za přijetí žádosti o zápis OP/ZO je stanovena částka ve výši 4.000 Kč.

¹¹³ § 5 odst. 3 ZOPZO

¹¹⁴ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou.*, opak. cit. s. 172

¹¹⁵ § 4 odst. 1 ZOPZO

¹¹⁶ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou.*, opak. cit. s. 172 - 173

Žadatel se proti zamítnutí žádosti může bránit rozkladem, a to na základě § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů.¹¹⁷

6.1.3. Zápis OP/ZO do rejstříku

Zápisem OP/ZO do rejstříku označení původu a zeměpisných označení vzniká tomuto OP/ZO ochrana, která není časově omezena. ÚPV následně vydá žadateli osvědčení o zápisu, které slouží k prokázání jeho oprávnění toto OP/ZO užívat. Zápis do rejstříku je následně oznámen také ve Věstníku.

Právo užívat OP/ZO není limitováno pouze na osoby zapsané v rejstříku, ale může ho užívat každý, kdo vyrábí, zpracovává či připravuje zboží s odpovídající kvalitou či vlastnostmi na vymezeném území. Z důvodu, že se žadatel nestává výlučným majitelem práv, nelze na OP/ZO poskytnout licenci ani jej zastavit.¹¹⁸

6.2. Mezinárodní postup

Lisabonská dohoda ve svém čl. 1 odst. 2 stanovuje závazek smluvních zemí chránit na svých územích označení původu výrobků jiných smluvních zemí, která jsou uznávána a chráněna **z tohoto titulu** v zemi původu a zapsána u Mezinárodního úřadu WIPO. Jazykový výklad vede k závěru, že označení původu musí být ve státě původu chráněno jakožto označení původu a nikoliv jinou formou. Například tedy národní ochrana ve formě zeměpisného označení v užším smyslu nebo certifikační známky by nemohla být uznána podle Lisabonské dohody pro získání mezinárodní ochrany, jelikož by nespĺňovala podmínku formy. Ženevský akt slova „z tohoto titulu“ nepoužívá, čímž řeší výše uvedený problém formy.¹¹⁹

6.2.1. Podání žádosti o zápis

Žádost o zápis se podává u Mezinárodního úřadu WIPO na speciálním formuláři. Podle Lisabonské dohody žádost podávají jednotlivé národní úřady, v České republice tedy ÚPV. Podle Ženevského aktu (který však, jak již bylo uvedeno, ještě nevstoupil v platnost) bude možné, aby tuto žádost podala i některá z oprávněných osob, pokud to dovolí právo jejího státu.

¹¹⁷ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou.*, opak. cit. s. 173

¹¹⁸ Horáček, R., Biskupová, E., de Korver, Z.: *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář. 3. doplněné vydání.* Praha: C. H. Beck, 2015. s. 255 - 360

¹¹⁹ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie.*, opak. cit. s. 66 - 67

Žádost musí obsahovat stát původu, určení osob oprávněných označení používat, samotné označení původu, určení výrobku, k němuž se označení vztahuje, oblast produkce, titul ochrany ve státě původu. Je nutné také uhradit správní poplatek.¹²⁰

Dále může žádost také obsahovat nepovinné údaje jako například případné omezení ochrany či překlady označení do cizích jazyků.¹²¹

Pokud by se v budoucnu postupovalo podle Ženevského aktu, bylo by třeba uvést do žádosti ještě další náležitosti specifikované Ženevským aktem. Jelikož však v současné době Ženevský akt platný není, nebudu se tomuto nyní věnovat.

6.2.2. Řízení o žádosti

Pokud Mezinárodní úřad WIPO zjistí, že žádost trpí vadami, a nesplňuje tak náležitosti žádosti, mezi které patří například podání žádosti v anglickém, francouzském či španělském jazyce nebo uvedení povinných údajů (viz výše), je zápis odložen. Příslušný orgán, příp. podle Ženevského aktu uživatel, fyzická osoba či jiný oprávněný subjekt, je vyzván, aby tyto nedostatky ve lhůtě 3 měsíců od data zaslání výzvy odstranil. Jestliže není do 2 měsíců od data výzvy nedostatek odstraněn, Mezinárodní úřad WIPO zašle upomínku. V případě, že vada není odstraněna ve lhůtě, je žádost Mezinárodním úřadem WIPO zamítnuta a žadatel je o této skutečnosti následně vyrozuměn.¹²²

6.2.3. Zápis OP/ZO do rejstříku

Pokud žádost splňuje všechny náležitosti, Mezinárodní úřad WIPO zapíše OP/ZO do mezinárodního rejstříku. Žadateli je vydáno osvědčení o mezinárodním zápisu a národnímu úřadu každé smluvní země je tento mezinárodní zápis následně oznámen.

Čl. 5 odst. 3 Lisabonské dohody umožňuje podat proti zápisu ve lhůtě 1 roku ode dne přijetí oznámení o zápisu námítky. Námítky směřují k vyloučení účinků mezinárodního zápisu v dané smluvní zemi. Námítky také mohou být předmětem sporu podle právního řádu země, která tyto námítky vznesla. Ženevský akt toto přebírá s jednou odchylkou, kdy dodává, že právo

¹²⁰ Podle Zákona o správních poplatcích se jedná o částku ve výši 2.500 Kč. Podle Společného prováděcího řádu k Lisabonské dohodě a k Ženevskému aktu, který byl přijat v Ženevě 11. října 2017 se hradí navíc ještě mezinárodní poplatek ve výši 1.000 švýcarských franků.

¹²¹ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie.*, opak. cit., s. 67 - 68

¹²² Hlava II pravidlo 6 Společného prováděcího řádu k Lisabonské dohodě a k Ženevskému aktu

bránit se námitce musí být v zemi, která námitku podala, zaručeno v souladu s principem národního zacházení.

Mezinárodní ochrana označení původu není časově omezená, neplatí se žádný udržovací poplatek (pouze poplatek registrační). Jedinou podmínkou je trvalá ochrana ve státě původu. Oprávněný subjekt může také požádat o vyškrtnutí z mezinárodního rejstříku.¹²³

6.3. Postup podle práva Evropské unie

6.3.1. Podání žádosti o zápis

Žádost o komunitární ochranu OP/ZO se podává u ÚPV a hraří se správní poplatek.¹²⁴ Je důležité také uvést specifikaci produktu podle čl. 7 Nařízení OP/ZO, která musí obsahovat název, popis produktu, definici zeměpisné oblasti, důkaz, že produkt pochází z vymezené zeměpisné oblasti, popis způsobu získání produktu, údaje, které dokládají souvislost mezi jakostí a zeměpisným prostředím, dále název a adresu orgánů ověřujících souhlas se specifikací produktu¹²⁵ a jakékoliv zvláštní pravidlo týkající se označování produktu. „*Specifikace je de facto návodem na výrobu, jelikož se v ní uvádějí její postup a suroviny, ale bez přesné receptury (obvykle jsou poměry surovin uváděny v procentuálním rozmezí, ale může se uvádět jen spodní hranice). Nesmí v ní být žádná omezení pro další výrobce z téže oblasti. Tedy každý, kdo specifikaci dodrží, musí mít možnost vyrobit stejný výrobek jako sdružení přihlašovatelů (specifikace musí být volně přístupné na webových stránkách ÚPV). Proto se třeba u pivních žádostí nikdy nesmí uvádět voda z vlastních zdrojů. Vzorem, co je myšleno specifikací, je u italského parmezánu údaj o tom, že se vyrábí za přísných hygienických podmínek z nepasterizovaného mléka a krávy, jejichž mléko se používá, nesmí být krmeny siláží, ale senem, a že po dojení nebo krmení telat musí být krávy vykoupány.*“¹²⁶

6.3.2. Řízení o žádosti

Řízení o žádosti OP/ZO má dvě fáze. Fázi národní a fázi komunitární.

Národní fáze začíná formálním průzkumem. Následně se k žádosti o komunitární zápis vyjádří Ministerstvo zemědělství, zda označení nezduhovělo. Pokud je žádost v souladu se

¹²³ TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie.*, opak. cit., s. 68

¹²⁴ Podle Zákona o správních poplatcích jde o částku ve výši 500 Kč.

¹²⁵ V České republice jde o Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, Státní veterinární správu nebo Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

¹²⁶ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou.*, opak. cit. s. 191-192

zákonem, ÚPV ji zveřejní ve Věstníku a od této chvíle běží oprávněným osobám lhůta pro podání námitek. Jestliže námitky podány nebyly, byly podány neoprávněně či došlo k dohodě, tak po nabytí právní moci rozhodnutí jsou všechny dokumenty zaslány Evropské komisi. Zároveň se specifikace zveřejní na webových stránkách ÚPV.

Jakmile Evropská komise žádost obdrží, začne žádost přezkoumávat. Může si také u ÚPV vyžádat doplnění žádosti s tříměsíční lhůtou. Pokud je zjištěno, že žádost splňuje všechny požadavky, zveřejní se v Úředním věstníku EU. Tímto okamžikem začíná lhůta, která činí 3 měsíce, pro podávání námitek ze strany členských států nebo třetí země či fyzické nebo právnické osoby s oprávněným zájmem usazené ve třetí zemi.¹²⁷ Do 2 měsíců od podání námitek je nutné předložit příslušné odůvodněné prohlášení o námitce. Komise následně prověří přípustnost tohoto odůvodněného prohlášení. Jestliže je odůvodněné prohlášení o námitce důvodné, vyzve Evropská komise osobu nebo orgán, které námitku podaly, a žadatele, aby vedly tzv. konzultace. Pokud se tyto strany během konzultace dohodnou na podstatné změně údajů, Evropská komise musí znovu provést výše zmíněný přezkum žádosti.¹²⁸

6.3.3. Zápis OP/ZO do rejstříku

Pokud se strany domluvily během výše zmíněné konzultace, nebo nebyly žádné odůvodněné námitky podány či byly nepřípustné, Evropská komise rozhodne o zápisu označení do rejstříku chráněných označení původu a zeměpisných označení. Je nutné, aby byl tento zápis přeložen do všech jazyků členských států. Následně je zápis zveřejněn v Úředním věstníku EU a vstupuje v platnost.

Stejně jako v úpravě národní může zapsané označení používat každý subjekt, jehož zboží splňuje předepsané podmínky.

Produkty jsou poté průběžně podrobovány kontrole, a pokud je zjištěno, že nejsou dodržována pravidla specifikace nebo že název není nejméně po dobu 7 let užíván, může Evropská komise buď z vlastního podnětu, nebo i na žádost tento zápis zrušit.

Produkty, které jsou takto chráněny, nesou na své etiketě kromě zapsaného názvu i symbol EU. Může zde být také uvedeno, zda se jedná o označení původu či o zeměpisné označení.¹²⁹

¹²⁷ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*, opak. cit. s. 194

¹²⁸ Čl. 51 Nařízení OP/ZO

¹²⁹ ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. opak. cit. s. 195

7. Mezinárodní organizace

Mezi dvě hlavní multilaterální mezivládní instituce v oblasti práva duševního vlastnictví se řadí především WIPO a WTO. Nicméně v této oblasti působí další mezivládní instituce jako například Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (UNESCO) či Světová zdravotnická organizace (WHO). Na mezinárodní úrovni je také dobré zmínit řadu nevládních organizací, které zastupují „držitele práv“ jako jsou různé farmaceutické společnosti, vlastníci luxusních značek, ale také například skladatele, herce či umělce. Některé organizace dokonce zastupují domorodé komunity, které mají zájem na ochraně svého původního kulturního a léčivého dědictví.¹³⁰

Já se v následujících dvou kapitolách zaměřím právě na výše zmíněné dvě hlavní instituce, a to WIPO a WTO.

7.1. Světová organizace duševního vlastnictví

Z důvodu, že země neposkytovaly stejnou úroveň ochrany právům duševního vlastnictví (zejména cizím právům duševnímu vlastnictví) a tím pádem vynálezy, označení a další formy duševního vlastnictví mohly být replikovány v jiných zemích bez jakýchkoliv obtíží, byla roku 1893 založena organizace Mezinárodní spojené úřady pro ochranu duševního vlastnictví (United International Bureau for the Protection of Intellectual Property, pod francouzskou zkratkou dále jen „**BIRPI**“). BIRPI, která byla předchůdcem WIPO, však nebyla součástí OSN a fungovala pod dohledem švýcarské vlády.

BIRPI uspořádala řadu konferencí s cílem revidovat dvě hlavní dohody, které spravovala, a to Pařížskou úmluvu a Bernskou úmluvu o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886. Na poslední takové konferenci, která se konala roku 1967 ve Stockholmu, byla podepsána Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (dále jen „**Úmluva WIPO**“). Tato úmluva vstoupila roku 1970 v platnost a WIPO nahradila BIRPI. Následně v roce 1974 se WIPO stala součástí OSN.¹³¹

Sídlo WIPO je v Ženevě a v současné době čítá 192 členů.¹³² Generálním ředitelem je nyní Francis Gurry, australský advokát, který působí v úřadu od 1. října 2008, a zastává tak již druhé

¹³⁰ FRANKEL, Susy a Daniel J. GERVAIS. *Advanced Introduction to International Intellectual Property*. Northampton, MA, USA: Edward Elgar Publishing Limited, 2016. Elgar advanced introductions. s. 5, ISBN 978-1-78347-342-7

¹³¹ FRANKEL, Susy a Daniel J. GERVAIS. *Advanced Introduction to International Intellectual Property*. opak. cit. s. 6 - 8

¹³² WIPO: Member States. In wipo.int [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/members/en/>

funkční období (byl znovuzvolen v květnu 2014).¹³³ Generální ředitel je nejvyšším úředníkem WIPO a zastupuje ji navenek.

Organizační struktura WIPO je založena na sedmi hlavních sektorech, z nichž každý je veden náměstkem generálního ředitele nebo asistentem generálního ředitele pod celkovým vedením generálního ředitele.¹³⁴

Hlavními orgány jsou Valné shromáždění, Konference a Koordinační výbor. Valné shromáždění jmenuje generálního ředitele na návrh Koordinačního výboru, projednává a schvaluje zprávy generálního ředitele týkající se WIPO a dává mu veškeré potřebné pokyny či schvaluje dvouletý rozpočet.¹³⁵ Konference naproti tomu projednává otázky všeobecného zájmu v oblasti duševního vlastnictví a může přijímat také doporučení či schvaluje dvouletý rozpočet Konference.¹³⁶ Koordinační výbor dává svá vyjádření ke všem správním a finančním otázkám, připravuje návrh pořadu jednání Valného shromáždění či návrh pořadu jednání a návrhy programu a rozpočtu Konference.¹³⁷

WIPO v současnosti spravuje 26 mezinárodních smluv, z nichž nejdůležitější jsou Madridská dohoda, Protokol, Pařížská úmluva, Lisabonská dohoda, Niceská dohoda včetně Úmluvy WIPO. Kromě této správy mezinárodních smluv a s tím spojené harmonizace právní úpravy duševního vlastnictví WIPO také poskytuje prostor pro co největší výměnu informací z této oblasti, pomáhá po právní či technické stránce rozvojovým zemím, rozšiřuje všeobecnou vzdělanost a v neposlední řadě poskytuje institucionální zabezpečení pro řešení sporů, které si dle mého názoru zaslouží více pozornosti, a proto ho detailněji rozeberu v následujících odstavcích.¹³⁸

Roku 1994 bylo v Ženevě založeno tzv. Arbitrážní a mediační centrum při WIPO (WIPO Arbitration and Mediation Center), kdy další úřad tohoto centra je také v Singapuru (dále jen „**Centrum**“). Centrum nabízí alternativní rozhodování sporu (ADR) ohledně sporů z duševního vlastnictví mezi soukromoprávními subjekty. Centrum stranám sporu pomáhá při výběru mediátorů, arbitrů a dalších expertů, kteří jsou zapsáni v databázi, ve které jsou uvedeni odborníci se specializací na spory z duševního vlastnictví. Dnes je Centrum považováno za

¹³³ WIPO: Director General Francis Gurry. In wipo.int [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/about-wipo/en/dgo/>

¹³⁴ Například Brands and Designs Sector, Copyright and Creative Industries Sector či Patents and Technology Sector

¹³⁵ Čl. 6 Úmluvy WIPO

¹³⁶ Čl. 7 Úmluvy WIPO

¹³⁷ Čl. 8 Úmluvy WIPO

¹³⁸ Postavení a činnost Světové organizace duševního vlastnictví. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-a-cinnost-svetove-organizace-dusevniho-vlastnictvi-11621.html>

hlavního poskytovatele ADR pro spory vyplývající z nekalé registrace a užívání internetových domén.¹³⁹

Jako příklad nedávného rozhodnutí jsem vybrala rozhodnutí z dubna roku 2018, které se týkalo právě zneužití internetových domén. Žalobcem byla společnost NIKE Innovate C. V., dceřiná společnost společnosti Nike, Inc., která je majitelem ochranné známky NIKE od roku 1971 a světový výrobce sportovní obuvi a sportovního vybavení. Ochranná známka NIKE byla registrována v nespočetně státech a je považována za jednu z nejrozšířenějších značek na světě, kdy její hodnota v době rozhodnutí byla oceněna na 27 021 miliard dolarů. Žalovanou byla občanka původem z Číny.

Z rozhodnutí plyne, že Nike, Inc. je dále majitelem slovní ochranné známky NIKE, NIKE AIR VAPORMAX a VAPORMAX. Žalovaná strana byla vlastníkem internetových domén s názvy jako `nikeairmax97.com`, `nike-trademark.com`, `shopnikeonlinestore.com`, `nikeuksalecheap.com` a další. Předmětné internetové domény tedy obsahovaly názvy ochranných známek žalobce, v některých případech také doplněné o (i) slova jako „shop“, „store“ či (ii) slova označující geografická místa jako „au“, „uk“ či „us“. Jak ovšem dále plyne z rozhodnutí, tato slova dostatečně neodlišují internetové domény od předmětných ochranných známek. Žalobce namítal, že (i) žalovaný nemá žádná práva k předmětným ochranným známkám, (ii) jde o parazitování na žalobcově pověsti, (iii) jedna z předmětných domén přesměrovává internetové uživatele na žalobcovy oficiální webové stránky, kdy tím vytváří dojem, že i tato doména je vlastněna žalobcem, (iv) tři z předmětných domén nabízejí padělané zboží, (v) i v případě, že by předmětné domény nabízely originální zboží, vzhledem k absenci upozornění, že mezi žalovaným a žalobcem neexistuje žádný vztah, se nemůže jednat o užívání internetových domén v dobré víře, (vi) známé logo NIKE je zobrazováno na webových stránkách, na které jsou internetoví uživatelé přesměrováni skrze předmětné domény, (vii) žalovaný byl již v minulosti žalován pro podobné nezákonné jednání nejméně ve čtyřech dalších případech (např. případ PRADA S.A.).

Centrum následně nároky žalobce uznalo a rozhodlo tak, že označilo registraci a užívání předmětných internetových domén jako jednání ve špatné víře. Dále přikázalo, aby byly tyto internetové domény převedeny na žalobce.¹⁴⁰

¹³⁹ WIPO: Arbitration and Mediation Center. In `wipo.int` [online]. [cit. 2019-11-13]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/amc/en/center/background.html>

¹⁴⁰ WIPO: NIKE INNOVATE C.V. v. Registration Private, Domains By Proxy, LLC / Gueijuan Xu / Xu Gueijuan. In `wipo.int` [online]. [cit. 2019-11-13]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/search/text.jsp?case=D2018-0360>

Lze tedy uzavřít, že WIPO díky výše uvedeným činnostem má zásadní roli v oblasti práv duševního vlastnictví a dále také v oblasti autorskoprávní. V některých oblastech se její činnost překrývá s činností WTO, kdy vztahu mezi WIPO a WTO se budu věnovat v následující podkapitole.

7.2. Světová obchodní organizace

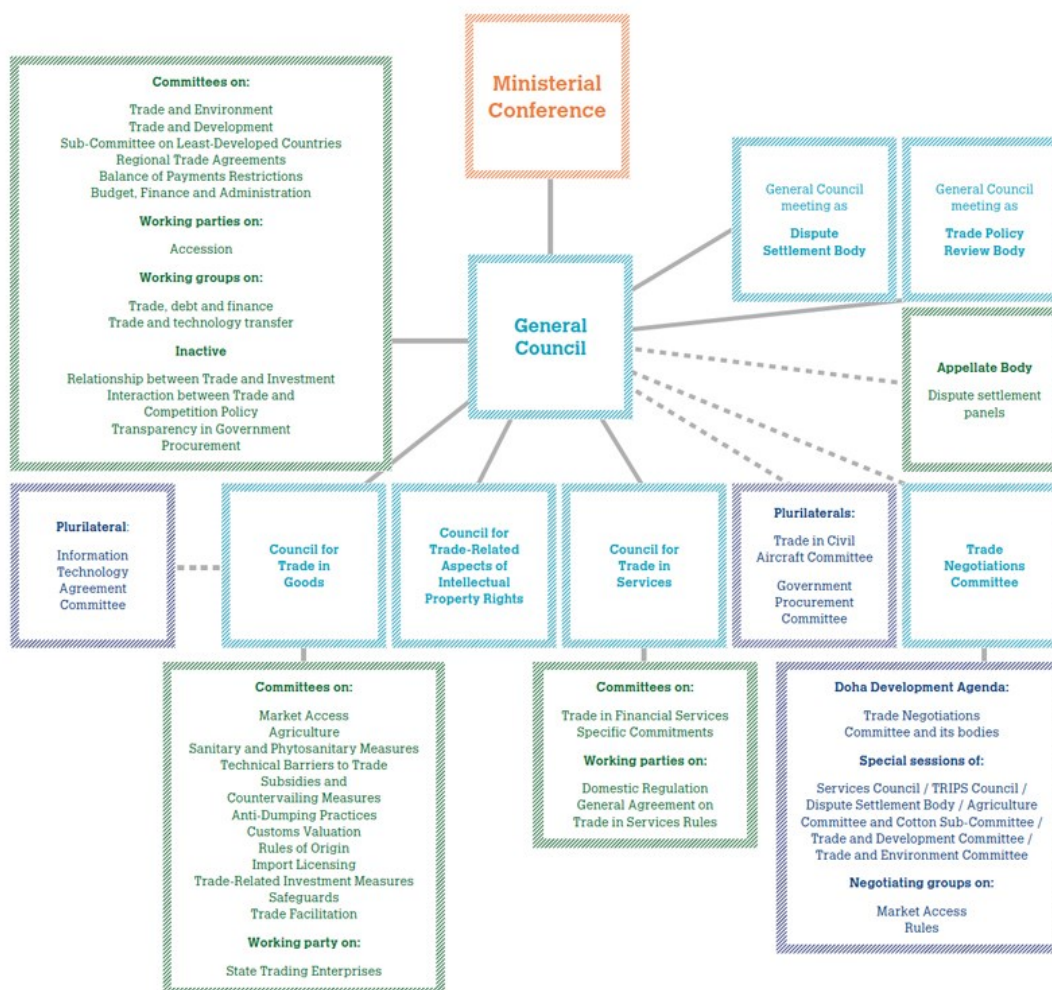
Uruguayské kolo multilaterálních obchodních jednání začalo v roce 1986. Jednání probíhala pod záštitou Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT), která je předchůdcem WTO. WTO vznikla dne 1. ledna 1995 Dohodou o zřízení Světové obchodní organizace (dále jen „**Dohoda WTO**“) a znamenala největší reformu v mezinárodním obchodu od konce druhé světové války. Oproti GATT, která byla zaměřena na obchod se zbožím, se pravomoci WTO značně rozšířily. WTO má pravomoc také v obchodu se službami a duševním vlastnictvím.¹⁴¹ Cílem WTO je snížit překážky mezinárodního obchodu, kdy v souvislosti se zbožím a službami členové WTO souhlasí s udělením přístupu na trh (za určitých podmínek) dalším členům. Díky tomu se se zbožím, se kterým jsou spojena práva duševního vlastnictví, může volně obchodovat do různých částí světa. S tímto však také dochází k větší možnosti porušování těchto práv plynoucích z duševního vlastnictví. V důsledku toho TRIPS obsahuje minimální standard týkající se vymáhání nároků z těchto práv, který musí státy ve svých národních rádech implementovat.

Sídlo WTO se nachází, stejně jako sídlo WIPO, v Ženevě. V současnosti má WTO 164 členů. V čele WTO stojí generální ředitel, kterým nyní je Roberto Azevêdo pocházející z Brazílie.¹⁴² WTO se skládá z Konference ministrů, která je oprávněna přijímat rozhodnutí ve všech otázkách vztahujících se k mnohostranným dohodám, které tvoří přílohu Dohody WTO, pokud o to kterýkoli člen požádá. Dále ve WTO působí Generální rada, jejíž úkol je vykonávat funkce Konference ministrů v období mezi jejími zasedáními. Také vykonává funkce Orgánu pro řešení sporů či Orgánu pro přezkoumání obchodní politiky. Mezi další orgány WTO patří například Rada pro obchod zbožím, Rada pro obchod službami nebo Rada pro TRIPS. V neposlední řadě jsou ve WTO činné i různé výbory (struktura viz na obrázku níže).¹⁴³

¹⁴¹ WTO: History of the multilateral trading system. In wto.org [online]. [cit. 2019-11-14]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/history_e/history_e.htm

¹⁴² WTO: Fact File. In wto.org [online]. [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/thewto_e.htm

¹⁴³ Čl. IV Dohody WTO

Co se týče vztahu mezi WTO a WIPO, tyto dvě organizace uzavřely mezi sebou Dohodu o spolupráci, která nabyla účinnosti dne 1. ledna 1996. Jak je výslovně uvedeno v Preambuli TRIPS, WTO si přeje vzájemný podpůrný vztah s WIPO. Tato podpora je zřejmá například u řešení sporů či inkorporace částí mezinárodních smluv spravovaných WIPO do TRIPS, která je spravovaná WTO.¹⁴⁴

WTO spravuje svůj vlastní systém pro řešení sporů. Jako „kodex občanského soudního řízení“ používá dokument s názvem Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů (Understanding on Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes, dále jen „DSU“). Kompetentním orgánem je Orgán pro řešení sporů (Dispute Settlement Body, dále jen „DSB“).

Pokud člen WTO oznámí DSB možný spor s jiným členem, spor se stane věcí veřejného zájmu. Po tomto oznámení následují konzultace, při kterých se často spor vyřeší a není třeba

¹⁴⁴ FRANKEL, Susy a Daniel J. GERVAIS. *Advanced Introduction to International Intellectual Property*. opak. cit. s. 9

dalšího postupu. Jestliže během konzultací nedojde k vzájemně přijatelnému řešení, bude obvykle zřízen tzv. panel (obvykle složený ze 3 nezávislých expertů), který spor posoudí. Nicméně lze se také odvolat k Odvolacímu orgánu, který je stálým orgánem WTO. Panel vypracovává tzv. zprávu, nikoliv rozhodnutí. Zpráva je závazná, jakmile ji DSB přijme.

Pokud člen neupraví své národní právní předpisy do souladu se zprávou, kterou přijalo DSB, může se druhá strana domáhat uvalení tzv. křížových odvetných opatření. Jejich význam spočívá v tom, že v případě porušení TRIPS, mohou na tohoto člena být uvaleny obchodní sankce v jiných oblastech, než je duševní vlastnictví. Naopak porušení pravidel nesouvisejících s právem duševního vlastnictví může vést k sankcím podle TRIPS. Tak například Brazílii bylo dovoleno uvalit sankce z TRIPS na Spojené státy americké po výhře ve sporu týkajícího se nelegálních subvencí na bavlnu. Nicméně po tom, co bylo Brazílii dovoleno tyto sankce uvalit, Spojené státy americké své národní předpisy uvedly do souladu s mezinárodními obchodními pravidly.¹⁴⁵

Jeden z aktuálnějších případů je případ tzv. jednoduchých obalů bez jakéhokoliv vzoru pro tabákové výrobky. V roce 2011 Austrálie schválila zákon, který zavedl jednoduché obaly bez vzoru pro tabákové výrobky.¹⁴⁶ Schválený zákon vyžadoval, aby tabákové výrobky byly tzv. logo-free, tedy bez jakéhokoliv loga v jednoduchých, nevýrazných, tmavě hnědých baleních. Nejprve tento zákon skončil u Nejvyššího soudu Austrálie, kdy byl žalobci napadán z přivlastnění dobrého jména jejich značek a „*získání jejich práv z duševního vlastnictví jinak než za spravedlivých podmínek*“. Nejvyšší soud následně rozhodl tak, že sice potvrdil určitou regulaci a omezení práv z duševního vlastnictví, nicméně řekl, že toto omezení nemělo za následek jakékoliv výhody pro australské společenství či pro jiné osoby.¹⁴⁷ Následně Austrálie vyhrála také rozhodčí řízení se společností Philip Morris.¹⁴⁸

Jedni z největších producentů tabákových výrobků (Dominikánská republika, Honduras, Kuba, Indonésie a Ukrajina) se následně obrátili na WTO, kdy tvrdili, že zavedené zákonné pravidlo jednoduchých obalů bez vzorů pro tabákové výrobky pro ně bude mít vážné ekonomické dopady a dále že je v rozporu s pravidly, které se týkají práv duševního vlastnictví (zejména v souvislosti s ochrannými známkami a jejich rozlišovací vlastností).

¹⁴⁵ United States – Subsidies on Upland Cotton. In wto.org [online]. [cit. 2019-11-14]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds267_e.htm
FRANKEL, Susy a Daniel J. GERVAIS. *Advanced Introduction to International Intellectual Property*. opak. cit. s. 11 - 15

¹⁴⁶ Tobacco Plain Packing Act

¹⁴⁷ Rozhodnutí NS Austrálie ze dne 5. října 2012, ve věci JT International SA v Commonwealth of Australia [2012] HCA 43

¹⁴⁸ Rozhodnutí Stálého rozhodčího soudu ze dne 17. prosince 2015, ve věci Philip Morris Asia Ltd v Australia, PCA č. 2012-12

Žalobci uvedli, že uvedený zákon je v rozporu s čl. 6quinquies Pařížské úmluvy, který byl inkorporován do TRIPS čl. 2 odst. 1, který stanovuje, že každá ochranná známka řádně zapsaná v zemi původu bude připuštěna k přihlášení a chráněna v ostatních smluvních zemích. Zřízený panel nicméně toto žalobcům neuznal. Neuznal ani námitku, že zákon je v rozporu s čl. 15 odst. 4 TRIPS, jenž stanovuje zákaz, aby povaha zboží nebo služeb, pro které se má ochranná známka používat, představovala překážky pro zápis ochranné známky. Stejně tak nebyly uznány ani námitky ohledně porušení čl. 16 TRIPS, tedy výlučné právo majitele zabránit všem třetím stranám, aby užívaly shodná či podobná označení. Zajímavé bylo také zamítnutí námitky, která se týkala čl. 20 TRIPS, který stanovuje, že „*užívání ochranné známky při obchodní činnosti nebude neodůvodněně zatěžováno zvláštními požadavky...*“. Panel uznal význam veřejného zdraví a potřebu účinné kontroly tabákových výrobků a poznamenal, že čl. 8 TRIPS výslovně připouští změny národních právních předpisů, které jsou nezbytné k ochraně veřejného zdraví. Tímto tedy bylo dovozeno, že zákon neporušoval čl. 20 TRIPS z důvodu ochrany veřejného zdraví. Panel také odmítl námitky ohledně možného dopadu těchto jednobarevných obalů na zeměpisná označení (např. kubánské doutníky Habanos).

Tím, že Austrálii tento poměrně odvážný zákon prošel, se další země k tomuto nápadu přidaly a zavedly podobná opatření (např. Francie, Irsko, Nový Zéland či Norsko) a některé další země o podobném kroku přemýšlejí (např. Belgie, Finsko, Švédsko či Sri Lanka).¹⁴⁹

Myslím si, že šlo o jedno z důležitých rozhodnutí WTO, neboť veřejné zdraví by podle mého názoru mělo být chráněno a v určitých situacích by mělo mít přednost před ziskem z produktů, které jsou zdraví škodlivé. Sice je pravda, že výrobci zdraví škodlivých výrobků mají také právo na poskytnutí ochrany jejich ochranným známkám, nicméně jejich použití, jak ostatně ukázalo i výše zmíněné rozhodnutí, může být omezeno ve prospěch ochrany zdraví. Výrobci mohou stále své výrobky vyrábět a uvádět na trh, tedy nejde o úplný zákaz těchto výrobků. Dle mého názoru je výše analyzované rozhodnutí proporcionální k právům výrobců a ochraně veřejného zdraví.

¹⁴⁹ WIPO: Plain packaging of tobacco products: landmark ruling. In wipo.int [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2018/06/article_0006.html

Závěr

Průmyslová práva na označení, tedy ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení jsou velice efektivní nástroje, které jsou dnes velmi často využívány. Podnikatelům tato práva umožňují, aby dali veřejnosti, a tedy potencionálním zákazníkům, najevo, že předmětné zboží či služby pochází od nich. Pokud je zboží či služby kvalitní, zákazník si tuto kvalitu dokáže často lépe vybavit právě podle tohoto příznačného označení. Jak již bylo zmíněno, často hodnota známky je mnohonásobně vyšší než hodnota jiných aktiv podnikatele. Podle Forbes je k dnešnímu dni nejhodnotnější značkou světa „Apple“, která překonala hranici 200 miliard dolarů. Na druhém místě je „Google“ a třetí místo obsazuje „Microsoft“.¹⁵⁰

Internacionalizace a globalizace, které ovlivňují světový trh zboží a služeb, s sebou přinášejí také nutnost, aby právní řády jednotlivých zemí byly v oblasti průmyslových práv na označení sjednocené. Vzhledem k této skutečnosti byly podepsány mezinárodní dohody týkající se těchto práv, které uvedly do souladu často velmi rozdílnou právní úpravu smluvních zemí. Nad to, tím, že je Česká republika členem Evropské unie, pro ni platí také unijní úprava sjednocovaná pod EUIPO.

Mým cílem v této diplomové práci bylo analyzovat tuto právní úpravu průmyslových práv na označení. Nejprve bylo dle mého názoru nutné připomenout, jak se tento právní institut postupem času vyvíjel. Z výkladu obsaženého v kapitole druhé lze vyčíst, že již v dávné historii si lidé uvědomovali, jakou výhodu jim různá označení typická pro toho kterého výrobce můžou přinést.

Následně jsem poukázala na jednotlivé mezinárodní dohody, které začaly vznikat v době, kdy bylo jasné, že doposud uzavírané bilaterální dohody mezi státy již nejsou dostatečné. Jako první vznikla Pařížská úmluva, která přinesla zásadní principy, a to zejména princip národního zacházení a právo přednosti. Dále také zakotvila všeobecně známé ochranné známky. Po této dohodě následovaly dohody další jako Madridská dohoda, Protokol k ní, Niceská dohoda, TRIPS či pro označení původu velmi významná Lisabonská dohoda, která však stanovuje poměrně přísné podmínky pro získání ochrany, které zmírňuje Ženevský akt. Nicméně ten ještě nevstoupil v platnost.

Jakožto poměrně aktuální téma bylo nutné také zmínit Novelu ZOZ, se kterou je spojeno plno důležitých změn. Jako největší její přínos hodnotím rozšíření druhů ochranných známek, kdy tuto novinku dle mého názoru ocení někteří podnikatelé, kteří by rádi experimentovali

¹⁵⁰ Powerful Brands List. In forbes.com [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/powerful-brands/list/>

s netradičními ochrannými známkami. Dále se v této části věnuji další ze změn, a to ohledně věcného průzkumu možné kolize starší ochranné známky s nově přihlašovanou, kdy se od Novelu ZOZ uplatní princip *vigilantibus iura skripta sunt*, tedy právo patří bdělým. Toto znamená, že průzkum shodných či podobných ochranných známek již nenáleží ÚPV, ale je v rukou vlastníků starších ochranných známek.

Pokud jde o samotnou otázku, jak se ochrana získává, na tu odpovídá zejména kapitola pátá a šestá, kde podrobně rozebírám jednotlivé postupy, tedy jak národní, mezinárodní, tak i postup podle práva Evropské unie. Podrobně je zde také vysvětleno právo přednosti, které může přinést mnoha podnikatelům poměrně velkou výhodu v přihlašování jejich práv do dalších států. V neposlední řadě se zde také zabývám, jak spolu jednotlivé úřady spolupracují, a tedy vysvětlují například spolupráci mezi ÚPV a WIPO.

Fungování mezinárodních organizací jsem se následně věnovala v poslední kapitole, kdy jsem velkou část věnovala také rozhodovací praxi těchto institucí. Aby mohla být ochrana účinně poskytnuta, je nezbytné zajistit také mechanismy, které toto zajistí. Mým cílem nebylo popsat nejznámější rozhodnuté případy, které byly již několikrát předmětem mnoha jiných prací. Snažila jsem se o nastínění aktuálně rozhodnutých případů a jejich analýzu. Samozřejmě ochranu těmto právům poskytuje také například český ÚPV či soudy v rámci nekalé soutěže podle § 2976 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Je nutné pamatovat také na evropskou ochranu v podobě řízení u SDEU. Nicméně s ohledem na téma diplomové práce a její omezený rozsah jsem se zaměřila především na rozhodovací praxi WIPO a WTO.

Věřím, že svůj vytyčený cíl, tedy zejména vysvětlit problematiku průmyslových práv na označení ve světle národní, evropské a zejména pak mezinárodní úpravy, analyzovat nejdůležitější mezinárodní dohody a rozebrat jejich význam a dále nastínit význam dnes velmi důležitých mezinárodních organizací, které uvedené mezinárodní dohody spravují, jsem splnila.

Seznam použitých zkratek

Centrum	Arbitrážní a mediační centrum při WIPO
Dohoda WTO	Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace
EU	Evropská unie
EUIPO	Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (European Union Intellectual Property Office)
GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu
Lisabonská dohoda	Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu
Madriidská dohoda	Madriidská dohoda o mezinárodním zápisu ochranných známek
Nařízení	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie
Nařízení OP/ZO	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
Niceská dohoda	Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek
Novela ZOZ	novela zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů
OHIM	Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (Office for Harmonization in the Internal Market)
OP/ZO	označení původu a zeměpisné označení
Pařížská úmluva	Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví
Protokol	Protokol k Madriidské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
Směrnice	Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách
TRIPS	Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (The Agreement on Trade Related Intellectual Property Rights)
Úmluva WIPO	Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
WIPO	Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organization)
WTO	Světová obchodní organizace (World Trade Organization)

Zákon o správních poplatcích	zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
ZOPZO	zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, ve znění pozdějších předpisů
ZOZ	zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů
Ženevský akt	Ženevský akt Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

- DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. Praha: Linde Praha, a.s., 2004. ISBN: 80-7201-467-6
- FRANKEL, Susy a Daniel J. GERVAIS. *Advanced Introduction to International Intellectual Property*. Northampton, MA, USA: Edward Elgar Publishing Limited, 2016. Elgar advanced introductions. ISBN 978-1-78347-342-7
- HART, Tina, Simon CLARK a Linda FAZZANI. *Intellectual property law*. 6th ed. Basingstoke [u.a.]: Palgrave Macmillan, 2013. Palgrave Macmillan law masters. ISBN 978-0-230-36653-4
- Horáček, R., Biskupová, E., de Korver, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář*. 3. doplněné vydání. Praha : C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5
- HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-417-9
- JAKL, Ladislav. *Ochranné známky a označení původu*. 2. dopl. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2002. ISBN 80-7282-017-6
- JAKL, Ladislav. *Národní, mezinárodní a regionální systémy ochrany průmyslového vlastnictví*. Třetí, upravené a rozšířené vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 978-80-87956-43-4
- JAKL, Ladislav a Václav JANSÁ. *Úvod do systému právní ochrany průmyslového vlastnictví*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Metropolitan univerzita Praha, 2010. ISBN 978-80-86855-65-3
- LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Práva na označení: obchodní jméno, ochranné známky, označení původu výrobku*. Praha: Orac, 1997. Edice komentovaných předpisů. ISBN 80-901938-3-8
- SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis, 2006. Studijní texty. ISBN 80-86920-08-9
- TÝČ, Vladimír a Radim CHARVÁT. *Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie*. Praha: Leges, 2016. Teoretik. ISBN 978-80-7502-187-8
- ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-139-4

2. Seznam použitých internetových zdrojů

- EUIPO: Postup zápisu. In euipo.eurooa.eu [online]. [cit. 2019-10-25]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/cs/registration-process>
- Nová právní úprava ochranných známek. In pravniradce.ihned.cz [online]. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://pravniradce.ihned.cz/c1-14010510-nova-pravni-uprava-ochrannych-znamek>
- Novela zákona o ochranných známkách. In pravniprostor.cz [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/novela-zakona-o-ochrannych-znamkach>
- Ochranné známky a jejich historický vývoj. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/ochranne-znamky-a-jejich-historicky-vyvoj-72318.html>
- Postavení a činnost Světové organizace duševního vlastnictví. In epravo.cz [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-a-cinnost-svetove-organizace-dusevniho-vlastnictvi-11621.html>
- Powerful Brands List. In forbes.com [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/powerful-brands/list/>
- ÚPV: Historie. In upv.cz [online]. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://upv.cz/cs/upv/zakladni-informace/historie.html>
- ÚPV: Mezinárodní ochranná známka – obecné informace. In upv.cz [online]. [cit. 2019-09-25]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/ochranne-znamky/prihlasovani-do-zahranici/mezinarodni-ochranna-znamka/moz-obecne-informace.html>
- ÚPV: Označení původu a zeměpisná označení Společenství. In upv.cz [online]. [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/oznaceni-puvodu-zemepisna-oznaceni/prihlasovani-do-zahranici/oznaceni-puvodu-a-zemepisna-oznaceni-spolecenstvi0.html>
- ÚPV: Praktická pomůcka pro řízení před Úřadem, část F. In upv.cz [online]. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: https://www.upv.cz/cs/publikace/prakticka_pomucka_rizeni-pred-upv.html
- WIPO: Arbitration and Mediation Center. In wipo.int [online]. [cit. 2019-11-13]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/amc/en/center/background.html>
- WIPO: Contracting Parties to Paris Convention. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=2
- WIPO: Contracting Parties to Madrid Agreement. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=21

- WIPO: Contracting Parties to Protocol. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=8
- WIPO: Contracting Parties to Lisbon Agreement. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=10
- WIPO: Contracting Parties to Nice Agreement. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=12
- WIPO: Director General Francis Gurry. In wipo.int [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/about-wipo/en/dgo/>
- WIPO: List of Contracting Parties to the Madrid Agreement or the Madrid Protocol. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: https://www.wipo.int/madrid/en/madridgazette/remarks/2009/50/gaz_st3.htm
- WIPO: List of goods and services. In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-27]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/classifications/nice/nclpub/en/fr/>
- WIPO: Member States. In wipo.int [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/members/en/>
- WIPO: NIKE INNOVATE C.V. v. Registration Private, Domains By Proxy, LLC / Gueijuan Xu / Xu Gueijuan. In wipo.int [online]. [cit. 2019-11-13]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/amc/en/domains/search/text.jsp?case=D2018-0360>
- WIPO: Plain packaging of tobacco products: landmark ruling. In wipo.int [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2018/06/article_0006.html
- WIPO: Summary of the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks (1891) and the Protocol Relating to that Agreement (1989). In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-25]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/registration/madrid/summary_madrid_marks.html
- WIPO: Summary of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (1883). In wipo.int [online]. [cit. 2019-09-20]. Dostupné z: https://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/summary_paris.html
- WTO: Fact File. In wto.org [online]. [cit. 2019-11-14]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/thewto_e.htm
- WTO: History of the multilateral trading system. In wto.org [online]. [cit. 2019-11-14]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/history_e/history_e.htm
- WTO: Smluvní strany TRIPS. In wto.org [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm

- WTO: United States – Subsidies on Upland Cotton. In wto.org [online]. [cit. 2019-11-14]. Dostupné z: https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds267_e.htm

3. Seznam použitých právních předpisů

- Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví ze dne ze dne 15. dubna 1994, ve znění pozdějších dodatků
- Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace ze dne 15. dubna 1994, ve znění pozdějších dodatků
- Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu ze dne 31. října 1958, ve znění pozdějších dodatků
- Madridská dohoda o mezinárodním zápisu ochranných známek ze dne 14. dubna 1891, ve znění pozdějších dodatků
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
- Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek ze dne 15. června 1957, ve znění pozdějších dodatků
- Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883, ve znění pozdějších dodatků
- Protokol k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek ze dne 27. června 1989, ve znění pozdějších dodatků
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách
- Společný prováděcí řád k Lisabonské dohodě na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu a k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označení ze dne 11. října 2017
- Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví ze dne 14. července 1967, ve znění pozdějších dodatků
- Vládní nařízení č. 54/1936 Sb., o okrskovém pojmenování „Třeboňský kapr“, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů
- Ženevský akt Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení ze dne 20. května 2015

4. Seznam použité judikatury

- Rozhodnutí ESD ze dne 12. prosince 2002, ve věci C-273/00
- Rozhodnutí ESD ze dne 27. října 2005, ve věci T-305/04
- Rozhodnutí NS Austrálie ze dne 5. října 2012, ve věci [2012] HCA 43
- Rozhodnutí Stálého rozhodčího soudu ze dne 17. prosince 2015, ve věci PCA č. 2012-12
- Rozhodnutí NSS ze dne 3. března 2011, sp. zn. 7 As 10/2011
- Rozhodnutí odvolacího senátu OHIM ze dne 11. února 1999, ve věci R 156/1998-2
- Rozhodnutí Arbitrážního a mediačního centra při WIPO ze dne 27. dubna 2018, ve věci D2018-0360
- Zpráva Panelu a Odvolacího orgánu WTO přijatá DSB dne 20. června 2008, ve věci DS267
- Zpráva Panelu WTO přijatá DSB dne 27. srpna 2018, ve věci DS467

5. Seznam ostatních zdrojů

- Telefonický hovor s odborníkem z ÚPV ohledně prioritního dokladu (nepřípustnost pouhého informativního výpisu o přihlášce ochranné známky z veřejné databáze EUIPO)

Ochrana průmyslových práv na označení a mezinárodní právo

Abstrakt

Tématem této diplomové práce je Ochrana průmyslových práv na označení a mezinárodní právo. Průmyslová práva na označení se stala běžnou součástí našich životů, ať už z pozice spotřebitele, který výrobky či služby chráněné těmito průmyslovými právy na označení kupuje, či z pozice podnikatele, který je uvádí na trh. Cílem této práce je analyzovat právní úpravu, zejména pak úpravu mezinárodní, a podat přehledný výklad o této dynamicky se vyvíjející problematice. Za účelem splnění tohoto vytyčeného cíle je práce rozdělena do sedmi kapitol.

První kapitola se věnuje postupnému vývoji průmyslových práv na označení, kdy vysvětluje, jak tato práva získala postupem času na důležitosti a jak vznikaly první zákony stanovující jejich ochranu. Ve druhé kapitole jsou uvedeny jednotlivé mezinárodní dohody, které průmyslová práva na označení upravují. U každé mezinárodní dohody je vysvětlen její přínos pro nynější praxi. Třetí kapitola se věnuje obecné charakteristice ochranných známek, která si klade za cíl vysvětlit problematiku ochranných známek a jejich funkce a vymezit jejich jednotlivé druhy, kdy zejména po nabytí účinnosti novely zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, se jejich počet poměrně výrazně rozšířil. Čtvrtá kapitola se týká obecné charakteristiky označení původu a zeměpisných označení, kdy tato průmyslová práva na označení charakterizuje či uvádí rozdíl mezi nimi a ochrannými známkami. Pátá a šestá kapitola se věnují celému postupu od podání přihlášky, či žádosti o zápis v případě označení původu a zeměpisných označení, po zápis do příslušného rejstříku. Jsou zde vyloženy jednotlivé kroky, které je nutné pro úspěšné zapsání práv do rejstříků dodržet, či právní prostředky, kterými se naopak mohou vlastníci starších práv proti tomuto zápisu bránit. Sedmá, tedy poslední kapitola, následně obsahuje výklad o mezinárodních organizacích, a to zejména ohledně Světové organizace duševního vlastnictví a Světové obchodní organizace, včetně analýzy jejich rozhodovací praxe.

Klíčová slova:

průmyslová práva na označení, mezinárodní právo, mezinárodní organizace

Protection of industrial rights to mark and international law

Abstract

The topic of this thesis is the Protection of industrial rights to mark and international law. Industrial rights to mark have become a common part of our lives whether it is from the position of a consumer who purchases the goods or services protected by these industrial rights to mark, or from the position of an entrepreneur who introduces products to the market. The aim of this thesis is to analyse the legal regulation, especially the international one, and to give a clear explanation of this dynamically evolving issue. In order to achieve this aim, the thesis is divided into seven chapters.

The first chapter is devoted to the gradual development of industrial rights to mark explaining how these rights gained in importance over time and how the first laws establishing their protection were created. The second chapter lists the individual international agreements that regulate industrial rights to mark. Furthermore, the contribution to current practice of every international agreement is explained. The third chapter is devoted to the general characteristics of trademarks and aims to describe the issue of trademarks and their functions. Moreover, it defines the types of trademarks since especially after the effectiveness of the amendment of the Act No. 441/2003 Coll., their number has significantly increased. The fourth chapter is about the general characteristics of appellations of origin and geographical indications where those industrial rights to mark are characterized and the difference between them and trademarks is explained. The fifth and sixth chapters deal with the whole procedure from the filing of an application or a request for registration in the case of appellations of origin and geographical indications to the registration in the relevant register. It explains the individual steps that have to be followed for the successful registration of rights in the register or on the other hand the legal means by which the owners of older rights can defend themselves against this registration. The seventh, and thus last chapter, contains an explanation of international organizations, in particular the World Intellectual Property Organization and the World Trade Organization, including an analysis of their decision-making practice.

Key words:

industrial rights to mark, international law, international organizations